SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÀ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2,298

ANY IX NUM. 2.603 — BARCELONA, DILLUNS 22 D'ABRIL DE 1912 — UN NÚMERO, 5 CENTIMS

LA GUERRA ITALI-TURCA

L'atac de l'esquadra italiana als Dardanels. La situació internacional.

La nova d'un atac italià contra les costes de Turquia no ha sorprès gaire. Havent notificat la Sublim Porta a les potencies que rebutjava les condicions de pau presentades per Italia y havent manifestat el nou Parlament otomà, a l'inaugurar les seves tasques, un inflexible esperit de resistencia, s'explica que'l govern de Roma tracti d'arrencar per la forsa lo que ha tractat debades d'obtenir per la persuasió o per la menassa.

Ara ja no's discutirà més, per part dels italians, si aquest ús de la forsa devia consistir en portar la guerra a l'arxipèlac o si, com se creu fóra d'Italia, hauria obrat amb més seny el govern de Roma resolent el problema allà mateix ont l'ha plantejat, es a dir, a l'Africa del Nord. Fos quina fos la millor solució, el gabinet Giolitti ha pres el seu determini, y ara tenen la paraula'ls fets. Però fins admetent que'ls italians tinguin raó d'anar a l'arxipèlac, no resulta gens correcte el seu atac darrer.

Dues tàctiques semblaven possibles. O bé l'esquadra de l'almirall Viale havia de procedir per sorpresa, intentant immediatament forsar els Dardanels, o bé havia d'emplear el'art de les preparacions» comensant per desembarcar tropes en certes illes, bases de una operació futura. Doncs bé: sembla que els navilis italians hagin seguit els dos mètodes alhora. Han bombardejat una de les posicions que's troben a l'entrada dels estrets, cosa que no ha tingut altre efecte que posar els turcs en guarda y tancar els Dardanels al comers internacional.

Tractant d'explicar el fet, el govern de Roma ha publicat la nota seguent:

«El fi de l'acció de l'esquadra no era ni podia esser el forsar el pas dels Dardanels; per de prompte caldria demostrar l'utilitat immediata d'una tal empresa y considerar ademés que una acció semblant demanava temps y una preparació sistemàtica, que no ha tingut lloc.

»L'acció de l'esquadra tenia altres fins d'orde politic y militar. Desde'l punt de vista politic, era necessari confirmar d'una manera tangible els desmentiments ja oposats pel govern italià als qui havien afirmat que sa llibertat en certs mars, y especialment en el mar Egeu, estava limitada.

»Lo que no varem fer ahir, podriem, doncs, ferho demà si les circumstancies ho aconsellen com una necessitat pera resoldre la guerra.

»La Turquia havia fet còrrer el rumor que la flota italiana no gosava a presentarse en el mar Egeu. Nosaltres hem provat lo contrari, mentres que la Turquia no mantè la seva promesa de fer sortir els navilis del seu refugi solitari.

»Calia també provar que'l contraban de les costes turques pot esser combatut sobre les costes mateixes d'ont surt y que els perjudicis que resulten de la guerra, que la Turquia pretén no experimentar, poden fershi sentir molt sensiblement.

»Volia fer se veure tot això als joves turcs, que han demostrat no tenir altres arguments de resistencia que'l tancament dé l'estret al comers mondial. Això es lo que nosaltres no volem, al menys per ara.

»Per lo tant, l'esquadra se retirarà de les portes de Constantinobla, a les quals, no obstant, no donarà un «adeu» definitiu, sinó un simple «a revoure».

A pesar de la transcrita nota, les intencions de l'Italia resulten enigmàtiques. L'enigma quedaria segurament explicat si se conegués les conversacions diplomàtiques que han tingut lloc aqueixos darrers dies entre Roma y Petersburg. Es probable que una agressió italiana contra'ls Dardanels portés una demostració naval russa a l'entrada del Bòsfor. També podria ésser que'l govern de Petersburg protestés prop del de Constantinobla contra'l tancament dels estrets, invocant l'article 3 del tractar de Londres segons el qual «el mar Negre resta obert, com pera'l passat, a la marina mercant de totes les nacions». Si la Russia formulés la seva protesta pendria, innegablement, una actitut poc amical envers la Turquia.

Això perjudicaria a la triple «entente» y afavoriria la política austri-alemanya. En efecte: qualsevol ofensiva diplomàtica o naval que l'Italia y la Russia prenguessin de comú acord a l'Orient, tendiria a fer de la Austria, que ha provat saber deturar a la Italia, y de l'Alemanya, que ha provat saber deturar a la Russia, els àrbitres de la situació. D'aquesta manera se tornaria a la crisi de 1908-1909 o al Congrés de Berlín. Un periodista francès, comentant aquesta questió, diu: «El riu del Leteu rega decididament bon nombre de cancelleries y de embaixades.»

ECOS

L'EXPOSICIO dels cubistes a les galeries Dalmau está resultant una cosa agradabilíssima, que contribuirá a les delicies de una primavera que l'abril ventós y plujós ens regateja. La gent va allí a riure, bonassament, sensatament, a la catalana, sense aquelles extremituts que feren famosa la sala ont els cubistes exposaren a París. Prou que ho deia ahir en Josep Junoy, embaixador y introductor dels cubistes a Barcelona: «Estic contentíssim. La gent somriu, però amb respecte, lo qual me fa pensar que aquí té'l gros públic més sensibilitat artística que a París. Ara no més hi manca la vulgarisació de la teoría cubista. El dijous publicaré un extraordinari de «La Publicidad». En Junoy ens fa de «cicerone», y davant de cada tela, de cada esculptura, esclata en adjectius rutilants: Es meravellós! Es una delicia! Diguin, diguin que en Gris es portentós. Mentrestant les rialletes, les oómiques interpretacions dels quadros, els acudits, ens van envoltant.

Se podría sintetisar l'efecte dels cubistes en el públic així: jovialitat. Un surt d'allí no horroritzat, sinó content y fent frases, perquè tothom davant d'un quadro cubista se creu amb l'obligació de riure y de fer una frase cómica. Fins els pintors. Quan en Sunyer feu la seva Exposició, un pintor que té fama, s'hi va plantar al mitg, y a crits reptá'l món sencer: Si hi ha algú que defensi això, li escupo a la cara. Y es que en Sunyer era una forsa que's tocava, que podía fer mal y, naturalment, els professionals cridaven. Els cubistes, no. La gent, els inteligents y els vulgars, riuen, y ni el senyor Cambó gosaría adquirir el quadro «Un desnú baixant una escala». Y no obstant dos dibuixos porten la cartulina amb l'«adquirit». Deu esser un sacrifici estratégic den Josep Junoy.

A la sortida, un visitant ens comunica, juramtme que no bromeja, que'ls quadros estan assegurats.

—Z—

PER l'Ateneu Barcelonés se diu y sembla que la nova es certa, que en Melquiades Alvarez hi donará molt aviat una conferencia, y que també'n donará una altra el gran poeta americá Ruben Darío, que está a punt d'arribar a la nostra ciutat.

Per Cá la Ciutat se diu...

Que'l senyor Mir y Miró ha jurat y perjurat, que si a Governació, que es la Comissió que presideix, no s'aproven les adaptacions de personal que tornen a esser a estudi de la Comissió després de retirats els dictamens pel Consistori; ell no tornará a presidir, encara que l'arrosseguin.

Caram, quines actituts més tremebundes!...

Perqué, una de dues; o'l senyor Mir se'n haurá d'anar a presidir una altra comissió, o bé, continuant essent president de Governació, fer com si no'n fos, o sigui, no acostarse mai a les reunions.

Y heusaquí que tant l'una com l'altra d'aquestes dues solucions té'ls seus contres.

A quina comissió anirá'l senyor Mir a exercir de president? A Foment? Y bé! En Pich, més content que un gos amb un os amb això de la presidencia, posará tots els obstacles pera evitar que tal temensa's realisi. Ademés, a Foment hi ha en Serraclara, qual cordialitat de relacions amb en Mir, sab tothom que no es gaire afectuosa. En Serraclara, presidint en Pich y aliat amb aquell regidor de «cuyo nombre no quiero acordarme» fa lo que li dona la gana a la Comissió de Foment. Si en Mir anés a presidirla, seria aquest qui s'aliaria amb aquell regidor fent y desfent a son gust, y en Serraclara, amb el Pich d'ajuda de cambra, quedaria a la lluna de València.

Doncs, a Hisenda? Encara menos... Quins pressupostos faria amb tota la Comissió adversa? Cóm s'ho arreglaria tenint davant an en Lluhí, an en Nualart y an en Lladó, que s'endurien darrera seu la majoria de la Comissió?

Y si abandona la Comissió que presideix, com si no fos tal president, qué es lo que així soluciona? Res. Deixar la direcció an en Vallés y Pujals y fer, restant un vot terrouxista, que les demés minories siguin mestresses de la Comissió. Lo primer, tant se'ns endona; a l'única que deuria preocupar es al propri senyor Mir, per quant se desdiu, d'allò que un dia afirmava—quan en Vallés volia canviar de Comissió—«Jo sodi a ombra de S. S., senyor Vallés y Pujals»... Lo segon sí, que'ns interessa: «A enemigo que huye, puente de plata».

***

Que la «Fraternidad» de la qual es amo y senyor en Doménech, va acordar, per majoria de vots y sense que se'n enterés el «dueño», demanar an en Lladó l'acta de regidor.

En Lladó, naturalment, s'ho va escoltar com aquell qui sent ploure. Però en canvi en Doménech va indignarse de mala manera.

—Això no es tolerable!—dien que deia—Aquests quatre ximples m'han compromés De continuar així estem exposats «por un quítame allá esas pajas» que'ns demanin l'acta a tots.

—Realment això no es tolerable—feu, somrient, un periodista que ho escoltava.

***

Que en Lerroux continua mut, sense dir «aquesta boca es meva».

Ningú sab a qué atribuir aquest silenci, davant les batusses dels seus súbdits. Hi han apreciacions pera tots els gustos.

Al saló de conferencies aquest dia se'n parlava en un grupu de regidors, periodistes y entrants a la casa. Un dels que feien tertulia, deia:

—En Lerroux está cansat d'això de Barcelona. El dia que pugui guillar, tocará'l dos més que depressa. Si trobés un distrcte segur y d'aquells que ja ni els governs de la dinastia disputen—lo qual pot arribar a aconseguir, essent tal com es ara—en Lerroux, ni se presentaria a lluitar por Barcelona en eleccions de diputats a Corts.

—Y a qué ve tan desencoratjament?

—Es natural, en Lerroux va rodejarse d'uns quants homes, que ja ho sabia ell, que no filarien gaire prim a Ca la Ciutat. Però, potser equivocat, li han sortit de tal manera, que això sí, que no podia pensarsho... Entre poc y massa...

—Es a dir que en Lerroux creu que'ls seus regidors no fan massa?

—Naturalment... Ell patrocinava que ja se'n havia d'esser, així, d'embusterot; però ens avergonyeix el nostre teatre, la nostra llengua, el nostre art, la nostra política... y omplim les platees castellanes, llegim y parlem el castellá, comprém quadros y esculptures castellanes, nodrim els partits centralistes y ens enternim quan el poble madrileny saluda l'espectacle dels nostres orfeons perqué'l catalanisme guanya molt cantat a tres veus. Tot això estaría molt bé si'l nostre teatre visqués amb ufanía, si la nostra llengua imperés en el llibre, en el diari, en la conversa, si el nostre art donés vida als Museus cultors y abondessin els Mecenes, si la política fos una esperansa pera la desllinuració de la patria. Encara no s'ha trobat per aquí algun ben intencionat que fés un couplet pera la Meller en catalá? S'arriba a capir tota l'eficacia catalanitzádorá d'áquest couplet?...

Y ara ve la coincidencia.

Davant d'aquests homes que no tenen amor a la política y fan de política; que no senten amor a la llengua, y escriuen en catalá de tant en tant; que no alenen amor a Catalunya y fan de catalanistes; que no nodreixen amor per la República o la monarquía, y es diuen republicans o monárquics... Enfront de tots aquests «tant-se-men-dona», s'hi aixeca la rara coincidencia de tots els odis, de tots els enemics que conscientment s'aprofiten de la complicitat passiva d'aquells per avensar segurs en l'obra criminal de desnacionalització catalana.

Fem les coses sense amor; destruim sense amor; batallem sense amor... Només l'odi ens reguiteja; només l'enveja'ns agullona. Quan treballem, tenim davant dels ulls y davant del cor al nostre enemic personal, al nostre émul, la freturosa revenja... y suquem la ploma no en el bálsam de l'amor a Catalunya, sinó en la ferida pútrida oberta en el nostre amor propri, en el nostre instint malvat de rencunia...

Y la nostra ploma esdevé'l punyal matricida que regalima dolorosament la sang més pura y generosa!

RIBERA Y ROVIRA

El crit d'alarma

COINCIDENCIES

La gent malfiada ho creurá fruit d'un complot odiós; els més asserenats no hi veuran sinó una natural coincidencia espiritual.

Vull referirme al reviscolament del castellanisme a Catalunya y sobre tot a Barcelona. L'espanyolisme escampa, heusaquí.

Exemples. En la política catalana tots els acomodatícis, els qui volen menjar bé y pair millor, recomanen serenitat, calma, legalitat, abandó de tota estridencia, esperit constructiu, treves, concomitancies amb el centre, governamentalisme... Això—que no passa en cap més poble de la terra ont se plantegi el problema de la reivindicació nacional—prové de la poca confiansa en l'esfors democrátic, en l'aburgesament de l'acció protestataria y en el vici de viure de la política. D'aquesta manera s'explica que regionalistes y alguns republicans pseudo-autonomistes posin més fe en l'ajuda extranya que en la propria acció, mimvant, afeblint la seva actitut rebel catalana, fent bondat, en una paraula, perá assegurarse l'apoi dels forasters que paternalment ens amoixen si no fem entremalindures.

En literatura y en art, s'ha imposat la crítica del vice-versa: reventar tot lo catalá y lloar desmesuradament lo castellá. Diuen que aquesta severitat convé pera empenyer els autors cap a la perfecció y enrunar prestigis estantissos. A Catalunya, ont es tan dolorosa y abnegada la producció literaria o artística, ont el noble diletantisme patriótic feconda la major part de les nostres manifestacions intelectuals, ont arriba a esser heróic escriure en catalá, pintar o cisellar per un públic que no compra, analfabet en materies d'art, ont la creació espiritual es apanagi d'una exigua minoría... l'exercici de la reventada com a exclusiva norma crítica pera tot lo catalá, es un crim de lesa-patria y revela la més gran vilesa d'esperit y la més absoluta condició de descastat impotent per conquerirse un lloc, una honrosa individualització dintre la cultura de Catalunya. Aquests elements no representen cap valor moral ni social y cal prescindirne, perqué Catalunya necessita, ara més que mai, valors positius, optimistes y abnegats, que democratisin la nostra cultura, el nostre pensament, el nostre patriotisme; que arrebassin d'aquesta aristocracia intelectual de procediment monástic, reclosa en un cenacle reduit, en un sanhedrí de mitjanies que's fan esqueneta mútuament per dissimular la llur feblesa, y tota inflada amb el preciosisme avar de les seves elucubracions, la civilització que detenten y la portin al poble, al poble que ha de fer triomfar les reivindicacions patriótiques. Avui, a Catalunya, el que's sostregui del contacte popular, fa obra anticatalana: cár deixa'l poble indefens a mans dels d'aquí y dels de fora que's disputen per matricularle de catalanitat que atresora.

Ja les aterrarem aquestes aparatoses torres d'ivori; y si no ho fem, ni! de nosaltres: no'ns aixecarem pas de la nostra anodinitat y covardía!

A Barcelona, la cosa passa de mida! S'está fent una tan iníqua y vil obra de descatalanització, que clama al cel y ens fa pensar en la major eficacia del patriotisme rural davant la falsedat de la ciutat directora. Ja

Malalts, llegiu

Quan us trobeu atacats d'***Anemia, Clorosi, Inapotencia, Tuberculosi, Neurastenia, Malalties nervioses, Raquitisme*** y anàlogues, demaneu en Farmacies

HIPOFOSOL

producte granulat, de gust agradable, propi pera senyores y nens. No produeix Hipercloridia ni trastorns gàstrics. Substitueix ventatjosament les Emulsions y Aixarops d'Hipofosfits, essent el ***Millor Reconstituient.***

NINGÚ PROVARÁ LO CONTRARI

Centre d'elaboració y venda: **Farmacia Sol,** *Coris, 606 (xamfrá Balmes)* — *BARCELONA*

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 23. - BARCELONA

Negociem el cupó del Deute 5 per 100 Amortisable, vencimeat 15 de maig pròxim.

Notes politiques

Les noves llistes electorals

Ahir quedaren exposades als baixos de Ca la Ciutat les noves llistes electorals subjectes a rectificació que deuran regir durant l'any 1913.

D'un lleuger examen fet a les mateixés n'hem tret l'impressió de que aquestes fan bones a les anteriors, tal es el cúmul de deficencies que hem pogut observar.

Les llistes exposades són les mateixes qué regiren en les eleccions de régidors del novembre de l'any passat, y sols per no semblar que no s'hi ha fet res, hi ha un apèndix d'inclosions y exclosions en cada llista, tan migrat y deficient, que'ns fa creure que l'Institut Geográfic y Estatístic s'ha fet el càrreg de que Barcelona no es una gran ciutat sinó un poblet de mala mort; tal es la poca importancia de la rectificació.

Els morts s'hi compten per milers y alguns d'ells ho són ja d'anys, però segueixen a les llistes pera fer patent la «pulcritut» dels encarregats de confeccionar el Cens y pera que algú se n'aprofiti en dies d'eleccions.

Per això recomanem una vegada més a tots els ciutadans no deixin d'examinar les llistes exposades pera demanar l'inclosió dintre'l terme fixat, no esperanthо pels últims dies, doncs, les reclamacions segurament tindran molta importancia, y èl plas es de molts pocs dies.

Reunió de presidents

Avui, a dos quarts de dèu del vespre, se reuniran al C. N. R. del carrer de Pelai els presidents o delegats dels Centres, pera parlar de les deficencies observades en les noves llistes electorals.

En Marcell Domingo

A causa de gravíssima malaltia que fa témer per sa vida, ha tingut que sospèndrer la conferencia que devia donar ahir en el Centre Federal de Tarragona el ferm republicá y amic don Marcell Domingo.

De tot cor desitgem al senyor Domingo una prompta y total curació.

"El Nuevo Régimen,,

Sospès a causa de la mort den Francesc Pi y Arsuaga, ha reaparegut a Madrid, baix la direcció del germá del difunt, en Joaquim Pi y Arsuaga, l'estimat confrare «El Nuevo Régimen».

El número corresponent a la setmana passada ve encapsalat amb el programa amb que l'encapsalava en 1891 el plorat Mestre del federalisme espanyol en Francésc Pi y Margall y que ha d'esser el que inspiri, com fins aquí, tots als actes de la vida.

Saludem al vell confrare en sa reaparició, y li desitgem el mateix esplendor alcansat baix la direcció del gran Pi y Margall y la del seu malalaguanyat fill Francesc.

Per ara's publicará'ls dies 10, 20 y 30 de cada mes.

La rectificació del Cens

L'Ateneu «Democracia» d'U. F. N. R. ha obert una oficina pera la rectificació del Cens, que estará oberta de les dèu del matí a les onze de la nit.

Es necessari que'ls nostres correligionaris d'aquest y dels altres districtes, s'apressin a introduir en el Cens les rectificacions del cas. Tenim entès que aquest Cens está ple d'errors de tots ordes y no convé que'ls ciutadans descuidin de vigilar l'inscripció, si quan vingui l'ocasió volen usar del dret del sufragi.

La situació política

Ahir parlarem amb un diputats catalá arribat fa pocs dies de la Cort, qui ens asegurá que'l gabinet Canalejas s'aguanta per un fil y que no fora extrany que a l'obrirse el Parlament caigués. En aquest cas pujaria en Romanones, amb l'intent de passar l'istiu y preparar pera any nou la tornada den Maura. «Això, ens deia'l susdit diputat, que es republicà, si d'aquí a allà no ha passat quelcom de nou y trascendental, que tot podria esser. Els partits dinàstics estan en plena descomposició y algú d'entre ells no amaga'l pànic per horribles contingencies.»

El mateix comunicant dona gran importancia a la propaganda den Melquiades Alvarez y creu que a tot arreu d'Espanya, a Catalunya també, hi tindrá un gran éxit. Nosaltres ens permetèrem objectar que d'aquest darrer extrem, en dubtavem.

L'americanismo espanyol

En el ràpid d'ahir sortiren cap a Saragossa y Madrid una comissió d'americanistes en representació de la «Casa d'Amèrica» formada pels senyors Riera y Soler, Goycoolea, Walton, Hill y Feliu y Vehils.

A la Cort assistiran a unes reunions en el domicili del senyor Labra, pera tractar d'organisar en Federació les diverses societats americanistes d'Espanya, ademés d'altres gestions relacionades amb la causa que defensen y d'una conferencia a l'Ateneu del gran propagador d'aquests ideals, don Rafel Vehils. A Saragossa realisaran segurament un acte públic, pròleg d'una societat americanista que s'hi crearà.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

S'avisa als suscriptors, que a darrers del mes corrent se repartirà el primer volum del present semestre, que es l'obra den Manuel de Montoliu ***Estudis de Literatura Catalana,*** *amb un pròleg de don Miquel S. Oliver.*

En el C. A. de D. del C. y de I.ª

La línea de navegació del Pacífic

El dissabte a la nit, davant d'una nombrosa concorrencia, tingué lloc al Centre Autonomista de Dependents del Comers y de la Industria, l'anunciada conferencia á cárreg del nostre amic y colaborador, en Duch y Salvat, que parlá del tema «Un projecte trascendental. — La línia del Pacífic.»

Comensá el seu parlament manifestant que ja que l'objecte de la conferencia estava tan íntimament lligat amb el problema americá, creia un dever dedicar un record de gratitut envers les prestigioses personalitats de la Casa d'América que prengueren part en la gran vetllada americanista que temps enrera tingué lloc en aquella entitat.

Manifestá després que estaven en un gran erro tots aquells que creien que l'entusiasta moviment americanista que s'ha iniciat an aquesta capital, sols se reduciá a paraules. La gent vol fets; doncs bé, jo avui vinc aquí — digué l'orador — pera demostrarvos que's treballa.

Fa mención de lo molt que vé fent la Casa d'América pera fomentar el nostre comers amb l'América llatina. No tot són senzills propósits; hi ha també hermoses realitats, y a l'efecte fa mención dels treballs del doctor Pont, relacionats amb el cultiu del cotó argentí, que tant favorable acullida ha trobat entre'ls industrials catalans, per la seva excelent calitat.

Aquí teniu, doncs, un negoci positiu y que ja s'está portant a terme. Y ara, ocupantnos — seguí dient — d'un projecte de tant alta trascendencia pera l'avenir de Barcelona, com es l'establir un servei de vapors directe amb el Pacífic.

Diu que Italia, compenetranse de la importancia que té pel seu comers mantenint una constant comunicació amb Xile, la més floraixent y forta de les repúbliques hispáno-americanes del Pacífic, ha comensat a fer les oportunes gestions diplomátiques pera obtenir d'aquell Govern certes ventatges qué facilitin l'establiment d'una línia regular de vapors.

Si els nostres capitalistes se compenetressin de la trascendencia d'aquest problema, segurament no consentirien que anés a parar en mans extrangeres un tant excelent negoci, qué contribuiría a afiansar la vida económica de Catalunya.

A l'efecte, cita amb datos irrefutables, les ventatges que això ens reportaria, tenint en compte que lo mateix Italia que les regions del Mitgdia y Est de Fransa se veurien forsades a contribuir al sosteniment de la línia, car malgrat el molt tráfec que sostenen amb la república xilena, no compten amb un servei propri de vapors directes.

Diu que'ls navilis tindrien la cárrega asegurada, puig el principal objecte del negoci fora l'importació del salitre, que constituex una de les principals fonts de riquesa de Xile, tant es així, que la industria salitrera se valúa en 1,500 milions de francs amb un comers de 500 milions anyals, y en la qual treballen 60,000 obrers.

Si establissim un dipósit general de salitre a Barcelona, estariem en ventatjosíssimes condicions pera competir en el Mediterrani amb els mercats del Nord d'Europa, tals com Hamburg, Anvers y Londres, que tenen acaparat aquest producte.

Cita xifres eloqüentíssimes que demostren la certesa de les afirmacions de l'orador y manifesta que la manca de temps li impideix glossar el toma amb tota la extensió que la seva importancia requereix, si bé estima que amb els datos aportats ja hauría pogut l'auditori fer càrreg d'aquesta qüestió.

Després d'algunes atinades consideracions acaba dient que si bé'ls socis del Centre no poden oferir un apoi material an aquest assumpte, no per això deixaran de fer pública la seva simpatía envers totes aquelles obres que contribuéixin a fomentar la riquesa de la nostra patria. Dedica un merescudíssim elogi al cónsul general de Xile a Espanya, don Alfred Goycoolea Walton, per lo molt que vé treballant pera que tan hermós projecte sigui un fet, y en un brillant periode incita als companys del C. A. de D. del C. y de la I., pera que persisteixin en la seva obra, treballant així pel pervindre de la nostra estimada patria.

Grans aplaudiments coronaren la interessant conferencia den Duch y Salvat, el qual rebé moltes felicitacions per son conciensós y notable estudi.

LES FIRES DE SANTA CREU A FIGUERES

El comitè permanent de festes recentment pera les propvinentes fires de Santa Creu, constituit an aquesta ciutat, malgrat no disposar més que de reduit temps, ha organisat un programa verament interessant y que contribuirá a afermar la bona anomenada de la nostra petita ciutat.

Figueres, que sempre se plàu en anar a la davantera, quan se tracta de llibertat y de progrés, será una de les primeres petites ciutats de Catalunya que veurá volar. El comitè permanent de festes ha organisat pera els dies 4 y 5 de maig dues festes d'aviació, y an aquest fi ha contractat a l'aviador Tixier amb son monoplà Bleriot Guome 50 HP. En Tixier que es membre de l'A. C. F., va obtenir l'any passat, a Milà, el «record» de duració y més tard entre altres premis obtinguts, s'hi compta el de distancia y altura damunt el mateix Milà y Turín.

La festa d'aviació, que promet esser lluidíssima a judicar pel gran entusiasme que arreu se sent, tindrá lloc en el camp dels enginyers, en qual indret s'hi construeixen ja els palcs y graderies necessaries.

Ademés figuren en la llista, «matchs» de «foot-ball» y atletisme, festival nocturn en honor den Pep Ventura, exposició artística den Berga y Boada, ademés dels imprescindibles balls en totes les societats figuerenques.

Es d'esperar que la calitat de les festes organisades atraurá a la nostra ciutat una gran gentada tan de la comarca com de la veina Fransa.

Perquè tot lo projectat se pugui fer amb aquella esplendidesa necessaria es précis qué el comers y els veins figuerencs hassin un esfors pera contribuir amb sos cabals als gastos conseguents, dels quals prou se'n rescabalará la ciutat y els industrials amb l'éxit que l'importancia de les festes fan presentir.

VELIVOLE

L'ultramontanisme anticatalà

La Junta diocesana contra'l Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans. - Una infamia de El Correo Catalán. *- El Sindicat d'Autors procedirá contra la calumnia y contra l'arbitrarietat que s'intenta*

Els diaris d'ans d'ahir al vespre donaren l'absurda nova: la Junta diocessana s'havia dirigit al governador demanantli que fes retirar per immoral la capsalera del cartell del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans, que actua al Teatre de Catalunya (Eldorado). Alguns diaris deien més; deien que'l governador havia cridat a l'empresa de l'esmentat teatre demanantli que retirés la susdita capsalera y que l'empresa havia promès ferho.

Res d'això es veritat, fóra de la gestió feta per la Junta diocessana. Ni el governador ha cridat a l'empresa, ni s'ha dirigit oficialment el Sindicat d'Autors Dramàtics, ni aquest retiraria la capsalera, fóra que se li obligués per orde formal y terminant, y encara en aquest cas faria ús de totes les accions que la llei li oferís pera exigir la reparació deguda, ja que una colectivitat tan respectable com aquesta no pot avenirse a que se l'afronti titlantla d'immoralitat y d'ofensa a les costums públiques.

Nosaltres no creiem que'l governador consenti la torpesa de donar l'orde absurda que li ha anat a demanar la Junta diocessana. No ho creiem en primer terme perquè el cartell incriminat ni pel seu fons ni per la seva forma té res d'immoral, com suposa calumniosament aquella Junta. No ho creiem perquè la primera autoritat civil de Barcelona no pot creure en l'insigne lleugeresa d'acusar d'immoralitat al Sindicat de Autors Dramàtics Catalans, en el qual figuren persones tan respectables per lo qué són y per lo que representen com els senyors Angel Guimerà, Ignasi Iglesias, Santiago Rusiñol y Apeles Mestres, per no citar més que als presidents de l'entitat, efectius y honoraris. Y no ho creiem, en fi, perquè el governador de Barcelona no voldrá convertirse en instrument de les maniobres anticatalanes dels ultramontans barcelonins, inferint una injustificada ofensa a les més prestigioses personalitats de la nostra literatura.

Hi ha molts detalls que demostren còm se tracta d'una vergonyosa maniobra dels reaccionaris anticatalans, d'una d'aquelles maniobres que venen tramanse d'un quant temps ensá en el palau episcopal de Barcelona contra les coses catalanes. L'actual, aquesta campanya de difamació contra'l Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans culpable als ulls d'aquesta gent d'haver volgut refer el Teatre Català ara que estava morintsa, comensá amb l'aldarull mogut entorn de «La Verge del Mar» per alguns diaris dels més ultramontans calificantla d'herética y no sabem quantes més abominables coses. Nosaltres no hem d'entrar en l'examen d'aquesta questió, perquè l'heterodoxia o l'ortodoxia d'una obra d'art no es punt que'ns interessi. Però alguns diaris que no tenen pas fama de lliberals sortiren en defensa de l'obra incriminada de sacrilegi y hem de creure que tindrien al menys tanta raó com els altres.

Ara aquesta campanya difamatoria contra'l Sindicat ha pres un altre caient. Ara ja no l'acusen d'heretgia; ara l'acusen de corruptor de les costums. Amb poques paraules n'hi haurá prou pera demostrar que se tracta d'una acusació calumniosa.

La capsalera que la Junta diocessana ha tingut la mala pensada de calificar d'immoral figura en el cartell del comensament de la temporada o sigui d'ara fa dos mesos. Durant aquests dos mesos l'han vista persones de tota condició y a ningú se li ha acudit escandalitzarsen. Y com se n'havien d'escandalitzar, si se tracta d'una alegoria de la comedia y la tragedia en la qual les figures tenen un carácter arcaic que les allunya de tot sensualisme?

Més: la capsalera es obra de l'Antoni Muntañola, germá del regidor de la Lliga, persones l'un y l'altre que no són sospitoses en questions d'aquesta. El cartell fou además pel Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans y pel seu coempresari, don Joan Guimá, que tant l'un com l'altre tenen prou respecte de sí mateixos pera acceptar una cosa que pogués promoure escándol d'aquesta mena.

Per si això no fos prou, publicat ja'l cartell, s'obrí un abonament, y en les llistes d'aquest abonament hi figuren persones tan escrupuloses en questions d'aquestes com don Francisco Albó, don Ramon Monegal, y cinquanta d'altres de la mateixa rectitut y respectabilitat, com ja's feu públic al publicarse la llista de l'abonament en els diaris. Y es capàs de creure ningú que aquestes persones haurien volgut donar la seva adhesió y la seva protecció a una entitat que anunciés els seus espectacles amb uns cartells atentatoris a la moral?

No: no es per creure immoral el cartell del Sindicat que s'han mogut aquesta gent de la Junta diocessana. Lo que'ls mou, o mou a qui els dirigeix, es l'odi a les coses catalanes. El Sindicat d'Autors s'ha emprès la regeneració del Teatre Català que agonitzava. Doncs pera evitar que pugui dur a terme la seva bona obra, s'ha buscat la manera de desprestigiarlo als ulls de certa gent y per xò se li tira damunt aquesta calumniosa fama d'immoralitat.

El solt en el qual «El Correo Catalán» ha donat compte d'aquest incident del cartell demostra eloquentment els mòbils de la campanya. Heuselaquí copiat al peu de la lletra:

«POR LAS BUENAS COSTUMBRES. — Atendiendo á ruegos de buen número de personas, el señor Portela se ha dirigido á la Empresa del Teatro de Cataluña (Eldorado) para que sean retirados los carteles anunciadores de «Nausica».

Creo el señor Portela, y está en lo cierto, que a pesar de su aspecto artístico ofende las buenas costumbres este cartel anuncia

dor, y dispuesto á hacer cumplir la «neutralidad de la calle», ha ordenado la retirada de dichos anuncios.

Es plausible esta determinación, toda vez que se intentaba amparar algo que ofendía á las buenas costumbres bajo el nombre del gran poeta Maragall.»

En aquest solt s'hi veu el propòsit dels ultramontans de desprestigiar el Sindicat de Autors acudint a tota mena de calumnies. Ells han dit:—Si fem públic que'l cartell immoral es el que ve publicant el Sindicat del comensament de la temporada, tothom se'ns tirarà damunt, perquè tothom el coneix y sab per experiencia propria que no té res d'oposat a la moral. Donc suposem que'l cartell incriminat es un de fet per la «Nausica» y així conseguim un doble objecte: que la gent creguí les nostres parnules perquè ningú ha pogut veure un cartell que no existeix y fem odiós tl Sindicat per la suposada vilesa d'haver volgut fer cobrir pel nom den Maragall un atentat a la decencia pública.

Aquesta manera de procedir no necessita comentaris.

Nosaltres no creiem que'l Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans vulgui quedar sota l'acusació d'immoralitat que tant injustificadament y amb tan mala intenció se li ha llensat a sobre. Per converses que hem oit sabem que'l Sindicat tornarà pel seu bon nom, acudint a tots els procediments que les lleis li ofereixin para ferse *fer justicia* contra'ls seus calumniadors. Y es molt de aplaudir que així ho fassi, ja que, sota la capa de la moral, lo que's busca es conseguir el desprestigi de les coses catalanes.

Centre Nacionalista Republicà

PELAI, 42, PRINCIPAL

RECTIFICACIÓ DEL CENS ELECTORAL

A l'objecte de procedir a la rectificació anyal del Cens electoral, tots els ciutadans majors de 25 anys, que'n portin dos al menys de residencia en aquesta ciutat y hagin omplert la fulla del padró de 31 de desembre de 1910, poden demanar la seva inclosió en les llistes electorals, acudint a la Secretaría d'aquest Centre, qualsevol día feiner, de dèu a una del matí, de quatre a sèt de la tarde o de nou a onze de la nit.

El período de reclamacions comensarà el día 21 d'aquest mes y acabarà el 5 de maig vinent, dies en els quals estaran exposades en els baixos de Ca la Ciutat les llistes electorals subjectes a rectificació.

Ciutadans: Si voleu exercir el dret electoral quan sigui hora, teniu el dever de preocuparvos en temps hàbil d'examinar les llistes y demanar la vostra inclosió.

Banquet al doctor Falp y Plana

La Lliga Vegetariana de Catalunya há volgut obsequiar amb un banquet al seu president y fundador, nostre amic el reputat doctor Falp y Plana, amb motiu de l'éxit obtingut per la publicació de la seva obra «La mesa del vegetariano», y esser l'inventor de diversos productes dietétics que han sigut ja adoptats per molts hospitals y sanatoris y la bondat y eficacia dels quals venen proclamant constantment les més eminents personalitats médiques.

El banquet, com diem, tingué lloc ahir al migdia, en els espaiosos y elegants menjadors del «Mundial Palace» y en ell hi prengueren part prop de 200 comensals, figurantihi la majoria de socis de la Lliga Vegetariana, significades personalitats médiques y moltíssims amics del doctor Falp, convidats expressament a l'acte. Les senyores també hi eren en nombre bastant considerable, donant a la festa amb la seva bellesa y elegancia, un agradable y encisador relleu.

Ocupá la presidencia l'homenatjat doctor Falp y Plana al qui feien costat el regidor senyor Condominas, en representació de l'alcalde; doctor Bartomeu, president del Colegi de Metges; el doctor Suñé y Molist, delegat del doctor Fargas, president de la Reial Academia de Medecina, y els doctors Giró y Javalí. Entre'ls demés comensals hi vegerem als doctors Mer y Güell, Badia, Borrás, Escaró, Font y als senyors Turull, Ballarin, Bosch, Miralles, Joaquim Ruyra, Lacirvier, Sardá y moltíssims d'altres els noms dels quals sentim no recordar.

Tractantse del carácter d'aquella festa y de la personalitat del qui rebia l'homenatge, no cal dir que'l «menú» fou completa y francament vegetariá. Diguem, però, que aquest fou tan escullit y sabiament condimentat que fins els que hi assistiem per devers professionals, entre'ls quals hi havia qui va asséures a la taula disposat a rebre'l «menú» amb certes prevencions, trobaren que la cosa resultá molt exquisida.

Heusaquí, donc, el «menú» que va merèixer alabanses dels vegetarians y no vegetarians:

Encurtits a la «protosa», arrós al «caldo de cereals vigor», del doctor Falp; truita amb salsa dorada; Jardinera mundial; Guisat d'escarxofes a les mandonguilles; Rostit vegetal; Enciam María; Biscuit glacé; Raimost; Pain grillé a la «Nuttocrema»; Maduixes y formatges; Malte vigor.

Al finalisar el banquet el secretari de la Lliga Vegetariana, senyor Navarro, va oferir l'obsequi al doctor Falp, amb un breu y sentit parlament que fou aplaudidíssim.

Després doná compte de les adhesions que s'havien rebut, que foren moltíssimes, de diverses entitats médiques y metges molt significats.

La presidenta de la Secció de senyores de la Lliga Vegetariana pronunciá també algunes paraules encomiant l'altíssima tasca que ve realisant el doctor Falp y Plana en pro del vegetarisme.

Finalment, el doctor Falp, s'aixecá a parlar en mitg d'una carinyosa ovació, remerciant l'homenatge que li havien dedicat els seus companys de la Lliga Vegetariana. Posá de relleu l'actuació y finalitat d'aquesta, dient que fou la primera que va ser pública ostentació dels seus ideals, que ha hagut de lluitar amb moltíssimes rutines, però que ha vist a l'últim com aquestes se desvanicixien.

Amb paragrafs eloqüents ponderá les excelencies del vegetarisme, dint qué anava encaminat a defensar la vida humana dels vicis y mals que l'assoten y que per lo tant representava dins la societat una missió augusta y trascendental.

Acabá dient que l'homenatge que se li havia dedicat el reconfortava pera prosseguir treballant en pro del vegetarisme y que en aquesta altíssima tasca hi posaria com sempre, tot el seu amor, la seva fe y els seus entusiasmes.

El parlament de l'homenatjat fou rebut amb una xardorosa y perllongada ovació finida la qual el doctor Falp y Plana rebé moltíssimes felicitacions dels comensals per l'éxit que havia tingut aquella simpática festa.

De la Ciutat

Les tardes del dissabte

Els burgs fabrils feinegen en plena activitat. Les grans arteries van plenes de carruatges, y entre mitg del bosc vivent els tramvies circulen amb dificultat. Els tranzeunts són comptats y carrers hi ha en que sols un que altre carro carregat de carbó mineral, trenca la solitut.

La vida industrial, l'energía humana, está concentrada tota sota els teulats o sostres de les grans naus, sota els teulats y sostres que l'explossió d'un generador pot ensorrar, sembrant el dol y la mort. D'allí dintre surten y s'escampen per l'aire, els monótons rumors que endormisquen a l'ociós y que s'endinzen com malincolía infinita en l'ánima dels malalts y dels «sens treballs». En les hores de major activitat, quan estan en acció les més complicades máquines; quan martells y malls baten el ferro en l'enclusa, o les planxes d'acer o coure; quan les estridentes serres mecániques parteixen éls troncs gegantescos en primes fulloles; quan el «tric-trac» dels telers aixorda, els rumors del món industrial semblen bufecs de monstre. Y entre mitg dels sorolls que atonien, formigueegen tres generacions.

No tardarem a veure sortir la multitut. Com tots els dissabtes a la mateixa hora, venen y ocupen la via pública els venedors de taronges, dolsos y pastes de barreges misterioses, retalls de roba, mocadors y altres mil objectes que entrebanquen al caminant. Pobres veritat amb llagues, amputacions y esguerradures veritat y pobres d'ofici amb fingides deformitats y duent criatures llastimoses, eternament petites, omplen aceres y vorades de planys y gemecs. Roden d'ací d'allá els pianos de maneta. Els venedors de periódics exposen al públic els de gravats més cridaners: la caricatura més intencionada, el succés més sagnant, la fotografía més aparatosa, el dibuix més sicalíptic y en els recons més oblidats les revistes científiques y literaries.

Sona una «sirena» y com si ella fos la senyal, a petits intervals, altres «sirenes» y «pitos» omplen els vents de bruels. Durará dues hores l'extrany concert. Els carrers s'animen y van de gom a gom: es la sortida dels treballadors de fábriques y tallers.

Comensen a escridassar ses mercaderies els venedors; pregonen l'inacabable llista els de periódics; extremen planys y gemecs els pobres veritat y els pobres fingits; escandalitzen els pianos; esvaloten y renegucn entre'l burgit els conductors de carruatges; corrè, s'empaita, xisela y crida y canta la mainada.

Al respirar l'aire del carrer, al pensar que tindran un dia de llibertat els obrers, fins sense donarsen compte, sembla que sentin una joia inesperada y que aquesta s'exteriorisi amb paraules abundoses. Carrers amunt y avall se parla a crits de política y societarisme y sociología; de sports y teatres; d'excursions; d'avensos mecánics, de tot lo del món; peró sempre amb una fe, amb una senzillesa y convenciment que encanta.

Y si escolteu a les dones! Sentireu contarse les intrigues y favors del treball; ses esperanses y ilusions les solteres, y ses pènes y angoixes les mares de familia. Oh, sí, alló que han guanyat, que tantes suors els hi costa, junt amb lo que guanyí l'espós, anirá a parar a les mans de tenders usurers! Peró ho obliden tot pera gosar aquelles hores y el jorn que ve de lliure ler y parlar.

En mitg de la general alegría no manquen notes de dolor y de negrura, que encongeixen de tristesa el cor de l'observador. Tots els dissabtes, tots sense excepció, van pels carrers, silenciosos y cap cot, ennuvolada la fas, sense parar esment a lo que al seu voltant passa, aquells pera qui una veu ha dit amb paraula de gel: «No hi ha treball, busqueuse feina».

Pacient pescador

Sentat en una roca patinada que sembla aguantarse en equilibri damunt d'altres roques que banya la bromera salada del mar, está immóbil el bon pescador. Dirieu que es un penyal més dels que formen el poderós dic-resclosa de les aigües lluminoses.

Poseuse hores y hores al seu costat o vora d'ell, ont les aigües us permetin, y sabreu de la paciencia seva. Sota el seu ample capell de palla, es inconmovible. El sol li cau a plom, el ruixim de les ones l'esquitxa més d'una vegada y ell no's mou ni's mena, sembla un extasiat del mar, que té al davant seu y s'exten meravellós. Guaita d'un tros lluny, la seva silueta iluminada de ple pel sol glorióS, se perfila en la planura blava y en el vert-gris del cel. Es una armonía la seva figura y una armonía la mar.

Després, de tant en tant, la figura, tallada talment en la roca, mou els brassos, la canya blincadissa s'aixeca en l'aire y en l'extrem del fil, presoner de l'am, s'agita argentat el peix cobdiciat. Així se passa tot un dia el brau pescador de canya. Aquest home, exemple de la voluntat humana o de lo que pot una fallera, posat en les costes luxuriants de l'India, se'l pendría per un fakir en penitencia que cerca amb la seva immobilitat l'atrofia d'alguns membres, pera fer gala davant dels creients del seu heroisme y fe religiosa, com els companys que de tant dur un bras enlaire, els nervis han perdut la sensibilitat. Y ara el bras resta sempre dret, arrant del cap, senyalant l'infinit fins a la mort.

El nostre pescador es un enamorat del mar. An ell dona els seus amors y per ell són les seves hores de vagansa. Si les tempestes l'allunyen de les roques amigues, ell ne sent l'anyoransa y no descansa ni respira fins al dia que la bonansa li deixa lliure'ls carrus daura's pel sol y envellutats de molsa, desde ont podrá novament extendre la canya blincadissa, contemplar el mar brillant, en tant escolta els seus cants y murmuris, y somnia amb els tresors que viuen en les misterioses pregoneses dé la gran mare, la sempre jova y eterna renovadora del món. Pacient pescador, brau pescador de canya enamorat de l'infinit; mentres el teu pit s'aixampla respirant els aires marins, plens de sanitut, omple la petita xarxa del bellugadís y argentat peix y després durlo a la teva taula, que pescat per tu será más exquisit. Jo, com tu, enamorat del mar y els tresors seus, goso amb la teva alegria y t'admiro quan en les hores de sol te contemplo tant mimbat de claror, sentat en la roca patinada, immóbil com esfinx. Y penso que la llum del mar fa ditxosa la teva existencia.

PERE CASALS

EL PLET DELS ESTUDIANTS D'ENGINYER INDUSTRIAL

Gran miting a la Sala Imperi

Continuant els alumnes de l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona la campanya de protesta que junt amb els seus companys de tota Espanya, estan realisant contra algunes recents disposicions ministerials que retallen extraordinariament la competencia de dita carrera y especialment contra una que permet als cossos d'enginyers de l'Exército y de l'Armada, exercir també en l'industria privada, varen celebrar ahir matí un miting en el teatre Sala Imperi, qual acte per la serietat del mateix, per la valua dels elements que hi prengueren part y per la decisió y entusiasme prodigats per dits escolars, tingué importancia realment extraordinaria y influirá molt, sens dubte, si els nostres governants centralistes no són cecs y sords, a la resolució del conflicte en el sentit de justicia que reclamen els estudiants.

L'espaiosa Sala se vegé extraordinariament concorreguda, estant sobre tot la platea, completament plena.

A les onze tocades entren a l'escenari els oradors, acompanyats dels organisadors de l'acte y de les representacions de les entitats adherides al mateix, y són rebuts amb un llarg picament de mans.

Ocupa la presidencia el diputat provincial senyor Folguera y Duran, en representació del president de la Diputació, y als seus costats s'asseuen els demés oradors del miting. Obert l'acte amb breus paraules pel senyor Igual, president de la Comissió escolar organisadora del mateix, el secretari de la Comissió, senyor Andreu Pérez, llegeix les adhesions a l'acte, entre les quals n'hi figuren de les demés Escoles d'Enginyers y dels senyors Rahola, Carner, Corominas, Ventosa y Calvell, Igual y altres representants a Corts.

En nom dels estudiants enginyers industrials de Barcelona, parlá seguidament el jove don Pelai Vidal de Llobatera.

Després de felicitarse per l'importancia del miting y l'extensió y unanimitat de la protesta dels estudiants d'enginyer industrial de Espanya, explicá detalladament les causes que justifiquen abastament la protesta.

Esmentá la publicació anys enrera d'una disposició negant als enginyers industrials el dret de dirigir instalacions hidráuliques que's serveixen d'aigües de domini públic; un altre per la qual se'ls negá també competencia pera totes aquelles industries que's proveissin de materials que d'aprop o de lluny interessin a l'Estat; una altra, la més recent, que permet als enginyers de l'Exército y de l'Armada entendre també en l'industria, etc., etc., totes les vexacions que'ls enginyers industrials han sofert per part dels governants centralistes.

Perqué ens serveix, donc, aquest títul que ens dona l'Estat y pel qual ens fa pagar tantes pessetes? preguntá molt raonadament l'orador, el qual acabá dient que l'objecte exclusiu de la lluita que sostenen els escolars es saber d'una manera definitiva les atribucions y la competencia que l'Estat els hi vol reconéixer després de set anys d'estudi que'ls fa cursar.

El jove escolar fou fortament aplaudit.

El senyor Ruiz Fontseguí, president de la Associació Catalana d'Estudiants, parlá després, fent constar l'adhesió entusiasta de dita entitat a la campanya y ponderant l'eficacia de l'esperit d'associació pera obtenir millores. La nostra causa es ben digne y ben noble. Una serie indefinida d'ofenses y de molesties que per part dels governants reb la nostra carrera, han aixecat diverses voltes la protesta dels escolars, però l'atac actual es més pregon, atany a la dignitat professional nostra, y per això la protesta no s'apaibagará fins que se'ns reconeixin definitivament y clarament els nostres drets o bé també d'una manera definitiva se'ns negui la raó y el dret a existir.

Concretá després clarament la finalitat de la campanya al demanar la creació del Cos Nacional d'Enginyers Industrials, y amb enérgiques paraules combat als nostres governants que esmersen milionades en sagnantes y estéril aventures guerreres y no presten apoi a elements que, com els enginyers industrials, són els més útils pera la reconstitució nacional. Ovació.)

El senyor Bersoya, en nom de l'Associació d'Enginyers de Barcelona, feu ús de la paraula a continuació, pronunciant un discurs realment hermós. Digué que l'Associació de Enginyers de Barcelona veia amb gran satisfacció l'actual moviment estudiantil perqué no es guiat per l'afany d'avensar vagacions, sinó pera defensar sagrats drets professionals, y per lo tant d'interés pera tots aquests.

Combaté després l'intromissió de l'Estat en la lliure competencia, en la qual sols triomfin els més aptes, que s'havía reconegut als enginyers industrials en l'esfera de l'industria privada, mermant les atribucions d'aquells, pera exténdreles a individus d'alguns altres cossos públics.

La nostra protesta es raonada, afegeix, y per això demanem als ministres que se'ns contesti amb raons. La nostra causa no ha de seguir la via recomenatoria pera que se li obrin les portes dels ministeris, sinó que pera afectar tant a interessos públics, per tractarse de la vida o mort d'una dignissima classe ha d'interessar, sense recomenacions, als ministres pera que la resolguin definitivament.

Va esmentant després diversos exemples de carácter ténic y professional, pera demostrar la justicia de les peticions dels escolars.

Sosté la necessitat de crear aprop del ministre un cos consultiu d'enginyers industrials pera que prepari y estudii les disposicions que afectin a la carrera y pugui sortir sempre en defensa de les atribucions d'aquests; com també estima la necessitat de crear el cos d'enginyers industrials, pera delimitar perfectament les llurs atribucions y garantilshi aquestes.

Acaba repetint que l'Associació d'Enginyers Industrials de Barcelona s'adhereix oficialment a l'acte y ampara y fa seva la campanya dels estudiants.

El senyor Bersoya fou ovacionat entusiásticament pels escolars.

En nom de l'Associació d'Enginyers de Madrid, el senyor Rodríguez de Bruna, vingut expressament pera assistir a l'acte, manifestá que dita Associació fa seva també la campanya dels estudiants, explicant els acords radicals presos per la mateixa pera defensar els drets dels seus associats presents y futurs.

Saluda després a l'Escola de Barcelona en la qual diu que feu els seus estudis y que mantingué, diu, quan les altres de Espanya estaven decaigudes, els prestigis de la professió, tenint sempre un claustre de professors, honor de la ciencia espanyola.

S'exten en llargues consideracions sobre l'indiferencia de l'Estat espanyol y dels seus directors sobre'ls grans problemes d'interés nacional, entre'ls quals cap de més interés que'l del desenrotllo industrial del país y acaba fent manifestacions optimistes respecte al resultat de la campanya. També fou molt aplaudit.

El diputat a Corts per Barcelona senyor Giner de los Ríos, també prengué part en el miting. Posá de relleu el diferent éxémple que estan donant els diversos cossos de enginyers d'Espanya, els uns volent aumentar les seves atribucions invadint les dels altres, aquests defentsantse raonadament reivindicant no més son dret al treball y a la vida.

Justificá y lloá l'actitut dels escolars, reconeguent son dret perfectíssim a la vaga. Es a dir que pels obrers es un dret sacratíssim el de la vaga pera defensar llurs interessos y aquest dret se us vol negar a vosaltres.

Amb parrafades forsa eloqüents enaltí a la joventut escolar, que digué que's mou sempre, tant la d'un color com de l'altre, pels ideals, fogosament sentits amb les energies dels anys.

Afirmá que la campanya dels escolars está avui en bons moments. Desde que'l claustre de l'Escola de Madrid, digué, s'ha negat a aplicar el Reglament als estudiants reconeguent la raó de l'actitut protestataria d'aquests, es que ja professors y deixebles formen una massa unida, compacta y triomfant.

«Jo no vull que dels meus llavis, continuá dient, surti cap paraula de censura pera els governants. Reconec a tots les seves qualitats y els seus bons desitjos, peró estan cecs. Vosaltres els hi heu d'obrir els ulls, felshi compendre la justicia de les nostres peticions, y si són bons governants us la reconeixeran y us atendran, perqué ja es sabut que governar es tranzigir».

Acabá oferint als escolars tot el seu apoi personal y polític. (Grans aplaudiments.)

L'exdiputat a Corts senyor Ferrer y Vidal, que es enginyer industrial, explicá els seus treballs fets en defensa dels intéréssos de la classe y advocá també per la creació d'un cos nacional d'enginyers industrials, pera viure aquests, no de les engrunes del pressupost, a tall d'olla dels convents, sinó del treball noble y digne, sabent y tenint reconegudes les llurs atribucions.

Dirigí després el senyor Ferrer y Vidal entre la sorpresa dels catalanistes presents, descomunals elogis al senyor Giner de los Ríos, y acabá amb unes quanles parrafades semi-eloqüents, cantant l'obra revolucionaria de la ciencia, «l'única revolució que jo puc recomenarvos», diu. (Aplaudiments.)

Resumí els discursos el president de l'acte senyor Folguera y Duran, amb un vibrant y molt eloqüent parlament, que aixecava a cada parrafadá ovacions entusiástes del públic.

Comensá dient que tant com amb la representació de la Corporació Provincial nostra assistía a l'acte per tractarse d'interessos d'una professió que es també la seva. Lloá després l'obra d'aquella que ha sostingut y contribuit a sostenir la nostra Escola d'Enginyers Industrials, planter d'ont n'han sortit els técnics de l'industria espanyola que més han fet properar an aquesta.

Després anà parafrasejant, entre'ls aplausos del públic, els principals arguments exposats per cada orador, afirmant també la conveniencia de la creació del cos d'enginyers industrials y atacant fortament l'obra del centralisme, no ja en l'orde polític, agé al miting, sinó amb el carácter professional que tenía l'acte.

Per això se complavé el senyor Folguera y Duran que en l'acte hi estiguessin representats en defensa dels drets de la professió no sols els actuals y els futurs enginyers, sinó també'ls de tota Espanya, agermanats, solidarisats en una acció comuna, els de Madrid, els de Bilbao y els de Sevilla y els de Barcelona, contra l'obra nefasta del centralisme. Y el senyor Folguera saludá amb afectuoses paraules, chorejades amb grans manifestacions d'entusiasme pels escolars, al representant de l'Associació d'Enginyers Industrials de Madrid.

En paragrafs eloqüentíssims enaltí l'amor a la carrera, a una professió obtinguda després d'anys d'esforsos, dient que l'home que no estima la seva professió no pot esser de bons sentiments, perqué la professió, com la familia, com la ciutat, com la Patria, són sentiments imborrables en tota persona ben nascuda.

Acabá el senyor Folguera y Duran son notable parlament, donant als escolars alguns bons y profitosos consells. Un d'ells, el que continúin units com avui, perqué sols així podran triomfar; un altre, no menys profitós, el de que si fa vaga la classe, no fassin també vaga d'estudi, ans al contrari, estudiin més ara sense anar a classe, perqué'l triomf no es més que dels forts física y intelectualment.

Constantment el senyor Folguera y Duran fou aplaudit amb veritable entusiasme per sos oients que a l'acabar son discurs li tributaren una ovació realment xardorosa.

Posá fi a l'acte'l mateix senyor Folguera donant lectura a les següents conclusions del miting, que foren aprovades unánimament pels reunits:

1.ª Que pel ministeri de Foment s'encarregui als enginyers industrials de les funcions propries de la seva professió, a qual efecte se procedirá a l'immediata organisació del cos nacional d'enginyers industrials, consignant en els próxims pressupostos la quantitat necessaria.

2.ª Que interinament s'organisa el cos, quedin sense efecte totes les disposicions qué tendeixin a mermar les atribucions dels enginyers industrials y que no's modifiquin els reglaments orgánics dels demés cossos de enginyers existents.

3.ª Que s'equipari als enginyers industrials amb els demés enginyers civils y militars pera son ingrés en el cos d'enginyers geógrafs.

4.ª Que en les dependencies oficials dé l'Estat, Diputació y Ajuntament, no siguin admesos els quels y oficials de l'Exército y de l'Armada en cárregs exclusius d'enginyer industrial.

Y 5.ª Que's modifiqui el plan d'estudis de nostra carrera en el sentit solicitat pels alumnes.

INFORMACIO DE BARCELONA

En l'Academia y Laboratori de Ciencies Médiques de Catalunya (Portaferrissa, 6), el doctor Percarnau hi donará la primera conferencia del curs práctic d'urologia, avui dilluns, a dos quarts d'onze en punt del matí. L'objecte de la conferencia será: «La práctica de dues cistoscopies y l'examen de preparacions histológiques de l'uretra normal».

Hem rebut aquesta nota:

Les visites al senyor arcalde efectuades pér diverses comissions de gremis afectats pel Descans Dominical obeeixen a indicacions de l'Unió Gremial, que está completament d'acord amb tots ells, perseguint una mateixa finalitat y animats dels millors desitjos pera solucionar l'assumpte de comú acord entre patrons y obrers.»

Avui, a dos quarts de deu del vespre, en la Societat Mutua de Mestres Sastres «La Confianza» hi donará una conferencia pública el soci corresponsal don Emili López sobre'l tema «Necessitat d'un Congrés professional».

—Un medicament ensajat per milers de metges de les cinc parts del món amb éxit creixent durant molts anys consecutius, en nens y adults, pera curar les malalties de l'aparell digestiu, es l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos, recomenantlo per esser antiespasmódic, reconstituient, desodorant, descongestionador de les mucoses gastro-intestinals, y poderós antiséptic y desinfectant de les mateixes.

Fins dimars vinent estará oberta l'Exposició d'assofradores presentades al concurs obert per l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre. Hi han concorregut les cases d'aquesta ciutat, Kegels y Vila amb aparells de la casa Vermorel, de Villefranche (un d'ells de tracció animal) y de Jullian frères, de Beziers; Félix Schlayer, amb aparells deles cases Gobet y Bernat, de Béllèville y París, respectivament; Juli Welter, de Málaga; Fratelli Ottavi de Casalmonferrato y Blas Madonna, de Sant Sadurní de Noia.

Dijous vinent, a les nou del matí, comensaran les proves que duraran alguns dies, en la finca que en els carrers del Dos de Maig y Provensa posseeix l'horticultor, soci de l'Institut, don Miquel Cortés. El jurat disposará, pera el funcionament dels aparells, de flor de sofre y sofre sulfatat, facilitat pel soci de l'Institut don Francisco Alesan.

La Junta de l'Associació Científic Mercantil, en sa darrera sessió presidida per don Enric Mir y Miró, acordá elevar una exposició al ministre de la Governació, dolguentse que no s'hagi tingut en compte al ser convocades les oposicions pera comptadors de cabals provincials, la petició formulada pels titulars mercantils, com també l'acord pres pels comptadors de cabals provincials y municipals en la darrera assamblea que l'any passat celebraren en aquesta capital, en el qual se solicitava que, respectant els drets adquirits, fossin úniques les oposicions pera l'ingrés en el cos de referencia. Concretant son parer, expedí la Academia el següent telegrama:

«Ministro de la Gobernación. — Madrid.— Academia Científico Mercantil Barcelona lamenta hayan desatendido acuerdo Asamblea Contadores fondos provinciales y municipales recabando entrada oposiciones Cuerpo exclusivamente á los titulares mercantiles. Anuncia respetuosa exposición dicho sentido. —Presidente, Mir y Miró.»

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

L'Associació Catalana d'Industrials Castellers se reunirá en assamblea general extraordinaria demá, a dos quarts de tres de la tarde. La Directiva prega als socis que no hi concorrin que deleguin la seva representació en la forma estatutaria.

L'Institut Homeópata celebrará sessió científica demá, a les deu de la nit, discutintse el tema del doctor Olivé, interveninthi els doctors Balari y Peiró.

L'Institut Médic Farmacéutic celebrará sessió ordinaria avui, a la nit. Els doctors Pujol y Brull y Umbert: «Cas de cancroide curat amb el radium y cas de linfadenia amb lesions cutanies». Doctor Ribas G.: «Drenatge uterí per medi de tubus».

Pera demá, diada de Sant Jordi, ha organisat l'Ateneu Obrer del districte II una vetllada, en la qual se llegiran poesies, se cantaran cansons catalanes per diversos artistes y l'orfeó «Nova Catalonia», y pronunciaran parlaments adequats a l'acte els senyors Aureli Capmany, X. Casas Briz y el doctor don Narcís Fuster.

—Proprietaris, fabricants y tots quants hàn de realitzar obres, trobaran notable economía y perfecció en els treballs, dirigintse als concessionaris del formigó armat Hennebique. «Construcciones y Pavimentos» S. A. abans Miró Trepat y C.ª, Pelai, 1, principal.

La Societat Astronómica d'Espanya y América ha publicat la seva revista correspondent a abril. Resulta interessant per la quantitat y calitat de treballs que inserta.

Reunides en el Foment del Treball Nacional les representacions de dita Corporació, de les Cambres de Comers y Industrial, de la Societat Económica Barcelonesa d'Amics del País, de l'Unió Mercantil, de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial, de l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, de la Unió de Productors y de la Cambra de la Propietat acordaren que s'honrés amb una entusiasta acullida a l'important missió comercial turca durant la seva estada en nostra ciutat. A dit efecte se nomená una comissió composta del president del Foment, del de la Cambra de Comers y de l'Unió de Productors pera fixar y organisar els obsequis que donguin grandesa a la recepció.

El president del Foment va donar compte d'haver visitat junt amb el de la Cambra de Comers, al governador civil, arcalde y president de la Diputació, els quals els oferiren tota llur cooperació a dit objecte.

A la Cambra Industrial s'han reunit aquests darrers dies les comissions de transports pera dictaminar sobre l'important problema de l'aprovisionament de les industries pel carbó de pedra de producció espanyola, qual dictamen será sotmés en breu a l'aprovació de la Cambra, y la d'Ensenyansa industrial y técnica que formulá tot un plan que estudiará els tres extrems següents: primer, subvencionar les escoles d'Arts y Oficis de la jurisdicció de la Cambra; segon, posarse de acord amb el patronat de l'Universitat Industrial de Barcelona pera completar les ensenyanses que's donen en dita escola superior sobre industria cotonera, sobre tot a les que's refereixen a aprestos, acabats y tintorería, procurant además instaurar ensenyanses que's refereixen a altres industriés, y tercer, organisar conferencies sobre punts práctics y concrets, per périts y facultatius especialistes extrangers.

Abans de presentar aquesta comissió dictamen a la Cambra, se proposa d'acord amb el patronat de l'Universitat Industrial, girar una visita a dita institució, a la qual seran inviats tots els membres de la Cambra Industrial y la prempsa local d'aquesta ciutat.

De l'Ajuntament

Orde del dia

Heusaquí els dictamens més importants que figuren en l'orde del dia de la sessió de demá:

Un pera que al germá de l'exregidor Callen, nomenat Joaquim Callén Corzan, se'l nomeni auxiliar práctic de l'O. G. de l'Inspecció Industrial, amb el sou anyal de 2,400 pessetes. Actualment desempenyava la plassa amb interinitat.

Altre encorreguent la confecció de 60 bandes, amb destí als regidors, a la viuda y fills de Joan Medina, per la quantitat de 1,500 pessetes.

Altre senyalant la direcció de vehicols en els carrers d'Estruch y de les Moles. En aquest darrer se li senyala l'entrada pel carrer de Fontanella y la sortida pel de Comtal. Al d'Estruch l'entrada será pel de Comtal y la sortida pel de Fontanella.

Altre pera que s'aprovin el plec de condicions y pressupostos pera les obres de continuació y acabament de les cobertes del Mercat de Galvany (Sant Gervasi), baix el tipu de 99,994'50 pessetes.

Altre autorisant a la Societat Catalana de Crédit pera enagenar a favor de don Jaume Santomá, una parcela procedent del torrent de Parellada, situada en l'illa formada pels carrers de Sepúlveda, Floridablanca, Borrell y Urgell, y d'extensió superficial 90 metres 636 milésimes de metre quadrat.

Altre pera que s'instali una font de ferro d'una sola aixeta, en la Travessera, cantonada al carrer de Torrijos.

Altre que, textualment, diu:

«Que con el fin d'evitar el déficit que mensualmente tiene la comisión que suscribe en sus cuentas de ingresos y gastos del Asilo del Parque, producido por la multitud de personas que ha sido menester alojar con carácter de permanencia en aquel benéfico establecimiento; por las muchas personas que desde la Comisaría de pobres y de otras procedencias son remitidas al Asilo para estancias temporales; por ser muchas también las personas que al Asilo acuden para que se les dé de comer, y por no limitarse á estas atenciones solamente el gasto de aquel establecimiento, sino que aparte de ellas hay que atender también á la compra de camas, ropa, batería de cocina, reparaciones y muchas otras de índole diversa que implica gastos de importancia, se señale, con cargo á la consignación que se sirva indicar la comisión de Hacienda, un suplemento de 35,000 pesetas para que aquellas atenciones del Asilo de pobres del Parque, durante el corriente año.»

Altre pera que seguint lo resolt en l'acord de 28 de desembre darrer, pel qué s'accépta la cessió de les finques propries dels senyors Caballé y Esmandia, necessaris pera l'obertura del carrer de Roger de Flor, pel preu respectiu de 14,853'99 pessetes la del primer y de 26,324'67 pessetes la del segon, quantitats a que rebaixaren els susdits senyors les de 16,878'99 pessetes y 29,913'67 pessetes en que sigueren valorades réspectivament ses finques pel Govern civil de la provincia, s'acorda se citi y requereixi als senyors Caballé y Esmandia, pera que, dintre del terme de vuit dies, presèntin en el Negociat d'Obres públiques d'Ensanxe, la titulació que acrediti la propriétat del es finques cedides per un altre; y qu, lliures que's trobin les finques cedides de tota cárrega o gravámen a que poguessin potser, estar afectades, la lliberació dels quals deurá realisarse a costes dels senyors cedents exclusivament, se remetin al notari pera que faci la minuta d'escriptura, després de qual trámit y en l'acte de la firma de la mateixa's donará com a preu de les finques, la quantitat de 14,853'99 pessetes a don Pere Caballé y la de 26,324'67 pessetes a don Pere Esmandia.

Concurs

En compliment de lo acordat s'obre un concurs per deu dies, que finiran el 30 de l'actual, pera'l suministre de 70 taules bipersonals, destinades a l'Escola graduada de noies, del carrer Nou. Els industrials que vulguin pendre part en el concurs, presentaran les proposicions en pleg tancat, en hores de despaig, al negociat d'Instrucció.

Tracció urbana

S'ha recaudat la passada setmaná, per cánvi de tauletes de carros d'industria y de fusell fixe, 2,477'20 pesseles.

Més grossa hauria sigut la recaudació si haguessin acudit al canvi les més importants cases de transports, els amos de les quals socis de la Germandat de Sant Antoni, no ho varen fer, confiats en la celebració d'un concert—que segons nostres noticies, nó ha arribat a terme—amb l'Ajuntament pera la paga de l'arbitri.

Quedant solament vuit dies pera'l canvi, el qual ha d'estar acabat el 30 del corrent, es probable que hi hagi dificultat pera poder facilitar les 5,000 taulelas destinades a carros de fusell fixe.

Diverses

Al dipòsit municipal de vehicols hi ha sigut portat un ase, castany fosc, que estava abandonat a la via pública, y será entregat a qui acrediti esserne l'amo.

—Les pluges han fet pujar el nivell de l'aigua a la mina de Montcada.

Els regidors que representen al municipi en la Junta de la Cequia Comtal, demanaran en la primera junta que hi hagi, que's fassi un embassament al final de la mina, a fi de que la repartició sigui ben igual.

—El Polo Club ha demanat l'adob del paviment de la Diagonal pera les festes que celebrará aviat.

—El dia 25 comensará el temps de pagament voluntari de l'arbitri sobre tribunes y claraboies.

—Donya Dolors Moncerdá de Macià y donya Dolors Macià de Puig y Cadafalch, han anat a l'Arcaldia a solicitar l'entrega de la subvenció acordada al Patronat d'obreres de l'agulla.

—El senyor Darder donará, de demá en vuit, una conferencia a Banyoles sobre la cria del peix y pròximament ne donará una altra a l'Academia de Ciencies de Barcelona.

Aquestes conferencies tenen per objecte propagar l'afició a la cria del peix en mans particulars y amb l'algun ustial, perqué això representa una font d'ingressos [illegible]

Festes y Sports

Nàutica

Ahir al matí, conforme estava anunciat, varen celebrarse les regates de balandres «Copa Orión» (primera prova).

El poc vent que feia impedí que tinguessin l'interés que's mereixien. No obstant a les 10'25, desde la torre de l'escollera de l'Est, donaren la senyal de sortida, y set balandres se posaren en marxa lentament. Al cap de poc rato feu un xic més de vent y la regata comensá a pendre algun interés variant de situació totes les embarcacions.

El recorregut era de quatre milles en dués virades a tres boies colocades en forma triangular, que estaven situades enfront de l'Arsenal civil; peró pels motius abans esmentats no'n feren més que una de virada, retornant a port y arribant a la meta situada davant de l'estació marítima dels trasatlántics italians per l'orde que segueix: primer, «R. C. B.», patronejat per son propietari, senyor Morató, president del Club, que feu el recorregut en 2 hores, 1 minut y 30 segons; segon, «Ferro», patronejat pel senyor Bru, en 2 hores, 6 minuts y 48 segons; tercer, «Apache», patronejat pel senyor Cutchet, en 2 hores 8 minuts y 25 segons; quart, «Orión», patronejat pel senyor González, en 2 hores, 10 minuts y 4 segons; quint, «Wanda», patronejat pel senyor Vidal, en 2 hores, 12 minuts y 40 segons; sisé, «Emma», patronejat pel senyor Reinoso, en 2 hores, 12 minuts y 55 segons, y seté, «Mar y Cel», patronejat pel senyor Guibernau, en 2 hores, 13 minuts y 4 segons.

Festa al R. C. de B.

Per la tarde, a les quatre tocades, tingué lloc el llensament a l'aigua de les dues noves embarcacions adquirides pel Club pera les regates del 2 de juny.

Amb aquest motiu, quasi tots els balandres y canots automóbils del Club feren acte de presencia, situantse al davant mateix de l'edifici flotant que ocupa. Anaven empavesats amb multitut de banderes y gallarets de tota mena, presentant un bonic aspecte. L'edifici del Club també estava adornat amb banderes.

Mes lo particular del cas es que n'hi havien de totes les nacionalitats, de totes les matrícoles, peró cap de catalana. Solament en la prova del canot automóbil del nostre bon amic don Artur Mas poguerem veure una petita bandera barrada, que semblavá mig amagarse, avergonyida de la preterició de que estava sent objecte per tots éls altres socis del Club. Senyors: es descuit o es malicia?

Tant si es una cosa com l'altra, ne protestem indignats. No creiem que la nostra gloriosa ensenya patriótica mereixi aquesta ofensa, y menys d'una entitat que compta entre'ls seus socis més d'un 75 per cent de catalans.

Peró passem a resenyar la festa. A dos quarts de sis y davant d'una gran concorrencia que omplenava el Club y els molls propers, la distingida germana del president del Club, donya Dolors Morató de Balcells, padrina de la nova canoa «Lola», efectuá el bateig de la mateixa rompent una ampolla de xampany contra la proa, y acte seguit, després dels «hips hips» y «hurras» acostumats, l'embarcació fou llensada a l'aigua, embarcant la tripulació y de passatgers la senyora Morató y una altra senyoreta qual nom sentim no recordar en aquests moments.

Acte seguit se llensá també a l'aigua la bola «Barcino II» y darrera d'aquestes embarcacions seguiren les demés que allí estaven estacionades, efectuant una volta per dintre'l port y retornant al Club, donant per finit l'acte.

Les dúes noves embarcacions són d'una esbeltesa y elegancia remarcables y honren als seus constructors senyors Cid, de la nostra ciutat, per la canoa, y Dossunet, de París, en quals tallers s'ha construit la bola. Desitgem que'l R. C. B. pugui obtenir amb elles les victories que l'entusiasme y bona voluntat dels seus socis se mereixen.

Informació de Catalunya

(Per correu)

CANET DE MAR, 21.—Al Foment Catalanista d'aquesta ciutat ha organisat una exposició amb les obres del pintor Anton Samarra aquí se troba allí pintant el castell de Santa Florentina. Aquestes obres que són una quarentena han d'esser després exposades en una Exposició de Lleida; peró abans el Foment les exhibirá durant els dies 21, 22 y 23 del corrent.

Per telèfon

Badalona, a les 10'15. — En l'acte inaugural del Patronat Obrer de la Lliga del Bon Mot, institut católic fundat per dones, que ha tingut lloc aquexa tarde, ha resultat un veritable fracás, dones hi ha hagut una extraordinaria desanimació.

—També han jugat els dos primers «teams» de «foot-ball» del «Club Badalona» y el «Club Catalonia», qual resultat ha sigut de dós «goals» a cero a favor del primer.

També els segons «teams» dels mateixos clubs han quedat a dos «goals» a cero a favor del primer, y els altres del tercer han quedat a tres «goals» a cero. Tots aquexos partits han sigut presenciats per una nombrosa gernació, la que no ha regatejat aplaudiments per les bonisques jugades que feien ambdues parts.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

PER TELEFON Y TELEGRAF

Madrid, 20, de 9 mati a 10 nit

La prempsa de Madrid

"El Liberal"

Publica un article titulat «Semejanzas» en el que tracta dels desordes ocorreguts a Fez.

Diu que tots els espanyols deuen lamentar no per altruisme sinó per egoisme lo ocorregut als francesos a l'iniciació del protectorat al Marroc.

Comenta les consideracions que fa «Juan de los Alijares» que colabora en les columnes del periódic, mostranse conforme amb la semblansa que existeix entre lo que passa als francesos ara a Fez y lo ocorregut als francesos a Espanya en 1808.

Considera que's convida ara al soldá a que surti cap a París, pera garantisarli la vida, com ocorregué en 1808 quan sortí el rei d'Espanya cap a Baiona.

Considera que en virtut de l'alianza que existeix entre Fransa y Espanya pera'ls assumptes del Marroc, convé que les dues nacions marxin d'acord y en perfecta armonia, corrent igual sort ambdues.

"El Universo"

Reprodueix, comentantlo favorablement, l'article titulat «A las puertas del Parlamento», que publicá el senyor Nido Segalerba, en el periódic «El Siglo».

Se diu en ell que'l senyor Canalejas es un fracassat impune que converteix els desastres en barricades pera retenir el podér, al mateix temps que als radicals els dona aixó molt bons resultats.

"El País"

En l'article de fondo tracta del mitin que's celebrá en el teatre Barbiri, diént qué els radicals se congregaren pera defensar els veritables fonaments de la societat y de la Patria, tant en l'orde jurídic com en l'ético y en el de la justicia.

Afirma que en Gasset en els articles que ha publicat en «El Imparcial», ve a confirmar la campanya dels radicals y dona més autoritat an aquesta, perquè acaba de esser ministre.

Acaba dient que'l miting ha tingut encara més importancia, perqué es la senyal de lo que ha d'esser el pròxim debat polític y com indici de la violencia que ha de tenir la campanya conjuncionista.

Projecte de ferrocarril

Després d'haver entregat en la Direcció general d'Obres Públiques el projecte y plánols d'un ferrocarril de cremallera de Montserrat al cim de la célebre montanya de Sant Geroni a 1,250 metres sobre'l nivell del mar, ha sortit cap a Barcelona don Ramón Macaya. La solicitut fou presentada juntament per dit senyor y don Ròmul Bosch y Alsina.

L'Orfeó Català a Madrid

La darrera part del concert de l'Orfeó, en que s'executá la gran «Missa en «si» menor», de Bach, constituí un éxit colossal.

Abans de comensar aquesta part del programa, al treure novament la Senyera, el públic tributá una llarga ovació a l'Orfeó y a «La Sinfónica».

El «Sanctus» fou interromput amb una xardorosa ovació. Sigué'l moment culminant de l'exitás obtingut per l'Orfeó.

La batuta den Millet entusiasmá al públic.

El «solo» del «Benedictus» el cantá al tenur alemany Plamodon, que fou molt aplaudit.

Al final de l'«Hossana», el públic, dret, tributá una grandiosa ovació als orfeonistes, durant entusiastes «bravos».

La familia reial també aplaudia ámb entusiasme.

En Millet saludava, defugint els aplaudiments y indicant que l'éxit corresponia a l'Orfeó y a «La Sinfónica».

L'ovació durá vinc minuts.

A l'esser retirada la Senyera se reprodueixen els aplaudiments y en Millet se vegé obligat diverses vegades al prosceni.

Els crítics musicals, els artistes y els periodistes se desfan el elogis de l'Orfeó Catalá.

La Colonia Catalana se mostra satisfetá y orgullosa del grandiós éxit alcansat per l'Orfeó.

Miting conjuncionista

Gijón.—Se celebrá l'anunciat miting organisat per la conjunció republicana-socialista.

Els oradors demanaren la derogació de la llei de jurisdiccions, atacaren durament la política del senyor Canalejas y elogiaren els articles publicats pel senyor Gasset en «El Imparcial».

El público que omplin el saló aplaudí als oradors.

De Ceuta

Els vapors «Rosina» y «Hermes» segueixen els treballs de salvament de la cárrega del vapor alemany «Aventel» que embarrancá en les costes de Ceuta.

Els moros amb llanxons extreuen la cárrega del vaixell.

Se recompensará als moros que prestaren auxili als náufregs.

—L'esquadra anglesa de l'Atlántic ha efectuat en aquestes aigües exercicis d artilleria.

La vaga de Langreo

Oviedo. — S'agrava la vaga de metalúrgics de Langreo.

Els directors de les fábriques persisteixen en voler castigar als vaguistes.

"Foot-ball"

Cádiz. — L'equip de «foot-ball» de la esquadra anglesa ha jugat un partit amb l'equip del club de Cádiz, presenciantlo nombrós público.

Guanyaren els anglesos, que foren victorejats pels espectadors.

De Coruña

Coruña. — Han arribat tres grans trasatlántics pera recullir emigrants que's proposen marxar a América.

El moll estava ple de gent. Hi hagué doloroses escenes de despedida.

—A la fatxada del nou palau municipal s'hi han colocat quatre monumentals estatues commemoratives de les provincies gallegues.

Madrid, 21, de 11 a 1 matinada

Mitings republicans

Valencia.—Aquest matí s'ha celebrat en el Circol Radical un miting pro-presos, presidit pel senyor Azzati.

S'ha acordat celebrar un miting monstre el 1 de maig aprofitant la festa del treball en aquell dia.

També s'acordá celebrar mitings successius per delictes polítics.

Després se celebrá un altre miting, presidit també pel senyor Azzati, pera tractar de l'assistencia dels republicans valencians a la assamblea nacional republicana que's reunirá a Saragossa.

El nou partit

Sasagossa.—L'assamblea conjuncionista ha acordat ingressar incondicionalment en el partit reformista, felicitar a don Melquiades Alvarez per la constitució d'aquell partit y invitarlo a que assisteixi a un miting que s'organisará en aquesta capital.

El primer de maig

Ferrol.—Les societats obreres han celebrat diverses reunions pera acordar el programa de festes amb motiu de la del 1 de maig.

Hi haurá mitings y excursions al camp.

En Canalejas monumentat

Alacant.—S'ha celebrat la subasta pera la adjudicació de les obres de base y sócals pera'l projectat monument que al senyor Canalejas se va a erigir en aquesta capital.

A la subasta s'hi presentaren 11 proposicions. Fou adjudicada a don Marcial Jiménez per 16,900 pessetes.

El curanderisme

A un veí del poble Cañada, nomenat Pere Alvero, el mossegá una rata.

Una dona del mateix poble li aconsellá que acudís pera la seva curació a un curander famós anomenat «el tío Roque», el qual recomená al pacient unes medecines qué li ocasionaren l'infecció general de la ferida.

L'estat den Pere es greu.

El curander ha sigut denunciat. El jutjat intervé en l'assumpte.

El plet contra'l "trust"

Regna alguna expectació davant la vista que's celebrará demá en el Tribunal Suprem del recurs entaulat contra la sentencia de l'Audiencia, que condemná al «trust» periodístic a una indemnisació de 50,000 pessetes en el plet entaulat contra «El Liberal», per haver publicat una nova que afectava l'honra d'una noia del poble de Totana.

Actuaran en la vista'ls mateixos advocats que davant l'Audiencia, o sigui el senyor La Cierva, en nom del demandant, y don Melquiades Alvarez, en representació del «trust».

Els minaires

El governador d'Oviedo ha telegrafiat al ministre de la Governació que'ls miners de la Companyia Asturiana que estan en vaga enviaren una comissió que conferenciá amb els representants de la Companyia, féntloshi diverses proposicions, entre elles la modificació de l'horari de treball.

Els representants de l'empresa han accetat algunes de les proposicions.

La comissió donará compte als obrers del resultat de les gestions.

Els pressupostos

El subsecretari del ministeri d'Hisenda ha passat el dematí examinant, junt amb l'interventor general d'Hisenda, els pressupostos d'aquell departament.

També examinaren el pressupost del ministeri de Marina.

Noticies militars

El Govern se proposa reorganitzar l'exército d eles plasses africanes un cop hagin acabat les negociacions que amb Fransa se venen sostenint.

El contingent que aquest any ha estat en files, puja a 175,000 homes, per lo qual ha aumentat considerablement el pressupost del ministeri de la Guerra.

Desmentint

«El Imparcial» nega que'l senyor Gasset assistís a la conferencia que en el domicili del senyor Canalejas se celebrá y a la que feia alusió el periódic «La Mañana».

Lo de Figueres

El diputat senyor Salvatella ha escrit al senyor Canalejas reiterantli el desitg de qué una comissió de diputats acompanyi a l'inspector que ha anat a visitar el penal de Figueres, advertintli que si's desté aquesta petició, els republicans apelaran a la prempsa, al miting y a la opinió pública pera posar de manifest els abusos que's feien en dit penal.

De Fez.- 3,000 morts (?)
23 oficials assassinats (?)

Telegrafien de Tánger que'ls darrers radogrames rebuts de Fez, comuniquen detalls del saqueig del barri de Judería y de l'assalt als edificis dels europeus y dels moros rics.

El total de morts puja a 3,000. Els oficials francesos assessinats són 23.

Es inexacte — diu un telegrama — que el metge espanyol senyor Berenguer hagi actuat en la rebelió. Qui ho digui, preté disculpar el fracás de la política francesa.

Nota de la redacció: Aquestes noves són evidentment exagerades.

Madrid, 22, de 1 a 3 mattinada

Més de l'Orfeó Català a Madrid

Aquesta tarde l'Orfeó Catalá ensajá en el teatre Reial, que estava completament plé d'espectadors com si's tractés d'una veritable representació.

El públic aplaudí llarga estona, quan l'Orfeó acabá de cantar la «Novena Simfonía» de Beethoven, que interpretá junt amb l'Orquestra Simfónica.

L'orquestra fou dirigida pel mestre Arbós y l'Orfeó pel mestre Millet y el senyor Pujol.

—Hem parlat amb el senyor Millet, qui ens ha dit que no esperava que fos tant gran l'éxit de l'Orfeó a Madrid, puig anit vegé que'l público madrileny se tornava boig aplaudint.

Els orfeonistes estan molt contents per l'éxit que han alcansat.

Demá, a la tarde, tornará a ensajar en el teatre Reial, y desde allí se dirigirá al de Novetats, ont donará el concert popular.

—També's mostra el senyor Millet molt agrait a la prempsa de Madrid.

—En el festival del dia 23 tornará a cantar l'Orfeó la gran Missa en si menor de Bach, que tant extraordinari éxit alcansá anit.

El público fa grans elogis del mestre Millet dient que anit portá la missa de Bach amb totes les fibres de son cos y de son esperit.

—L'infanta donya Isabel rebrá demá, a les onze, al caricaturista Moreteu, individu de l'Orfeó, que li entregará la caricatura de que ja parlarem ahir.

—Les juntes directives de l'Associació Wagneriana y de la Simfónica obsequiaran demá amb un esmorsar, al president de la darrera de dites entitats y a la Junta directiva de l'Orfeó Catalá.

L'acte se celebrará a l'Hotel Anglés y tindrá carácter particular.

—Imb un plo igual al d'ahir se celebrá aquesta nit en el Reial el segon concert de l'Orfeó Catalá.

Al presentarse'l mestre Millet es saludat pel público amb una gran ovació.

El ministre de la Governació assisteix al concert desde'l comens.

Fins l'hora que telefonem tots els números de programa ahan sigut aplaudidissims pel público, especialment l'«Ave Verum», motet a quatre veus, que tingué de repetirsé.

El credo de la missa del Papa Marcelo també ha sigut molt aplaudit.

El mestre Millet y demés professors de l'Orfeó han tingut que presentarse diverses vegades en el palc escénic davant la formidable ovació del público.

Informació de l'Extranger

Un ciclón

París, 21 — Un despatx de Nova York dona compte d'haverse desencadenat un horrorós ciclón a l'Estat d'Okolhoma, causant grans destrosses en les vivendes y tenint que deplorar molts morts y ferits.

M. Delcassé.-Detencions

París, 21. — Ha arribat a Tolon el ministre de Marina, essent rebut per les autoritats. Desseguida embarcá a bordo del creuer «Edgard Quinet», que'l conduirá a Córcega.

—Les autoritats de Tolon han practicat la detenció d'altres complicats en el procés per alta traició que s'instruheix amb motiu de la desaparició y venda de pesses de artilleria.

El port de Burdeus

París, 21. — Comuniquen de Burdeus que ha arribat an aquella capital el ministre de Treballs públics, amb l'objecte d'estudiar el projecte referent a la construcció d'un gran port en aquelles aigües.

La qüestió dels Balkans

París, 21. — De Sofía comuniquen que la qüestió dels Balkans s'agrava en termes que produiran greus complicacions.

Declaracions de Mulei Hafid

París, 21.—«Le Temps» publica una interviu celebrada amb Muley Hafid respecte'l viatge del soldá a Rabat, que ha donat ocasió a diversos rumors. Heusaquí lo que'l soldá ha dit:

«El meu viatge a Rabat no pot tenir males conseqüencies, ja que després de l'arribada del general Moinier a Fez, es dir, desde fa un any, la ciutat y les tribus saben que jo vaig de la má amb Fransa. Si se fan córrer rumors tendenciosos, es que'ls francesos y jo tenim enemics que tenen interés en indisposarnos y que s'apressen a desnaturalisar el gest meu més petit.

La meva presencia ha sigut prou pera impedir els seus plans amagats; la meva ausencia será, potser, bastant pera calmarlos. Pel demés, no es gran el nombre dels que s'escolten an aqueixos energúmens, y jo deixare aquí com a califa al meu germá Muley Jocef, que posseeix tota la meva confiansa y es ben vist pel poble.

En quant a Fransa, estará representada a Fez pel general Brulard, pel qual, desde la nostra primera entrevista, jo sento la més sincera simpatia y la més profonda estimació. Per lo tant estic absolutment tranquil en lo que respecte a la població de Fez. En quant a les tribus no tinc necessitat de dirvos res més que a causa de haver estat elles en plena insurrecció y dé haver quedat la capital a mercé d'elles, vingueren les tropes franceses a Fez.

Mercés a l'enérgica intervenció del general Moinier y al valor dels seus soldats, les tribus veines se sotmeteren y les més llunyanes també se sotmetran quan s'hagin donat compte de l'inutilitat de la resistencia.

Ni la meva presencia ni la meva ausencia exerciran cap influencia en la seva actitut, y en fi, el meu viatge a Fransa no podrá tenir més que felissos resultats, jo me proposo que m'acompanyin alguns dels personatges més influents en el país els quals podran fersé cárreg per sí mateixos del a necessitat de plegarse a les exigencies de la nova situació.»

Seguidament el corresponsal de «Le Temps», preguntá al soldá el seu pensament sobre la futura organització del Govern marroquí, obtenint la següent resposta:

«Hi ha dos dues maneres d'estudiar la solució d'aquest problema: el de l'administració directa per medi d'agents francesos y el de la colaboració estreta entre'ls funcionaris del Maghzen, que serien orgiens d'execució y de contacte directe amb la població y els agents francesos encarregats de la direcció y l'intervenció.

No tinc necessitat de dirvos que soc partidari del segon métode; peró la meva experiencia de la naturalesa dels homes me fa dubtar de la possibilitat d'aplicarlo de una manera efectiva. L'home que disposa de la forsa es generalment inclinat a exercir el poder sense participacions agenes, o al menys aixó ocorreix entre nosaltres els musulmans; peró potser aquesta regla no sigui aplicable als cristians.

De lo que estic persuadit es de les benévoles disposicions de Fransa y estic disposat a secundarla amb tot el meu esfors. El Govern francés y el meu Maghzen representen avui dues mans y una sola persona, y si aquesta es la voluntat d'Alah ell ens les conservará pera permétrens apinudir els resultats falaguers del nou régim.»

La guerra italo-turca

Més bombeigs

Constantinobla, 21. — Un telegrama de Ardino diu que part de la flota italiana creuá per aigües d'aquell Vilayet, canonejant després l'estació radiotelegráfica de Tchesne.

Els veins abandonaren la població, refugiantse als turons propers.

L'atac als Dardanels

París, 21. — S'assegura que amb motiu de lo ocorregut en els Dardanels de resultés de la guerra italo-turca, Alemania y Anglaterra se disposaven a formular una protesta davant el Govern italiá y que altres potencies anaven a fer lo mateix amb el Govern otomá; peró lo cert es que no s'ha arribat a un acord pera formular tals protestes.

En els centres diplomátics se diu que la anexió de la Tripolitania, feta amb tota solemnitat per part d'Italia, perjudica extraordinariament l'éxit de les gestions que's realisen pera lograr la pau dels dos pobles beligerants.

La revolta de Fez

Els ministros en Consell

París, 21.—En el Consell de ministres, celebrat ahir M. Poincaré confirmá que a Fez havia quedat restablerta la tranquilitat.

Doná compte als seus companys de que els cónsuls d'Anglaterra y Espanya a Fez han donat gracies a M. Regnault per la protecció que'ls han dispensat les tropes franceses.

El Consell acordá confirmar a M. Regnault la missió d'organisar el protectorat al Marroc.

El ministre de la Guerra, M. Millerand, informá al Consell de que les tropes desembarcades al Marroc sumen 26,570 homes, dels quals 7,260 se troben a la regió de Mequinez-Fez.

Les tropes xerifianes manades per oficials francesos sumen 6,000 homes, dels quals 4,000 són a Fez.

Les tropes franceses de la frontera algero-marroquina sumen 10,400 homes.

Sotmissió

Tánger, 21.—Comuniquen de Fez que'ls quefes indígenes dels labors sublevats se presentaren al general Dalbiez, reiterant la seva sotmissió.

Sembla que alguns tabors no han pres part en la rebelió y fins han contribuit a reprimirla.

Diversos

Fez, 21.—Durant la revolta, ja dominada, varen esser saqujats els barris jueu y indígena.

Tánger, 21.—En el combat lliurat a l'entrar a Fez els reforsos enviats de Mequinez, aquests tingueren vuit morts y alguns ferits.

Ha mort un capitá que fou ferit a l'escatar la revolta.

París, 21.—Al ministeri de la Guerra se han rebut noves de que durant la revolta de Fez varen esser morts quatre oficials francesos dels tabors xerifians.

Tánger, 21.—Les darreres noves rebudes de Fez indiquen que s'ha establert la tranquilitat.

Les tropes franceses han fet un miler de presoners. Molts altres rebels han fugit al camp o s'han amagat a les cases.

Noves oficials

París, 21. — Les darreres noves que'l Govern ha rebut del general Moinier acusen tranquilitat a Fez.

En el ministeri de la Guerra s'ha rebut un radiograma de Fez, en el que's diu que foren assassinats quatre oficials francesos del tabor.

Altre telegrama rebut en el ministeri de la Guerra diu que són cinc els oficials francesos instructors de les tropes del soldá que foren morts y mutilats pels rebels y que encara no's coneixen els noms dels francesos desapareguts.

Conferencies

M. Poincaré ha conferenciat amb el ministre de la Guerra y amb el general D'Amade. Se guarda reserva sobre'ls acords que han pres.

Publicacions

«Ilustració Catalana».—En la primera plana del seu número 463 dona la nota d'actualitat publicant diverses escenes barcelonines amb motiu de l'eclipse del dia 17, donant seguidament informació del ferrocarril de Soller, del Congrés d'Higiene Escolar, de sport, etcétera.

Dona també notes gráfiques musical y de folk-lore valencià, y el text el firmen els senyors Patrici Civil, Joan Arús Colomer, Carles de Fortuny, R. Surinach Senties y altres.

Segueix publicant els seus folletins de drama, novela, poesies y folk-lore.

Hem rebut el darrer número de la Revista de la Cambra O. de la Propietat Urbana de Barcelona.

Hem rebut el present número de «La Actualidad», que conté, com sempre, una interessantissima informació gráfica y un text variat y agradable.

Aixarop de Fosfat de Cals gelatinós
CASADESUS
del Dr. CUIXART
— — TÓNIC RECONSTITUIENT — —
De gran valor a l'época de la creixuda dels nens, 2'50 pts. en farmacies y Arc del Teatre, 21, Barna

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

TEATRE DE CATALUNYA

Estrena de ***L'esbojarrada,*** *quatre actes, d'Antoni Muntayola.*

En l'art del teatre hi han lluitat sempre dos elements, l'oposició dels quals es la més forta que pot haverhi: l'element real y l'element convencional. Com no era possible que cap dels dos triomfés per la desaparició, per la mort de l'altre, no hi ha hagut fins ara més fórmula de solució que la d'una intervenció alternada dels dos elements en tota obra dramática. Amb els fragments recullits d'una serie d'observacions de la vida, tal com l'han poguda veure els ulls de l'autor, forja dificultós arribar, per via de reconstrucció arbitraria, a l'obra nova; tindría un regust que poques persones, entre'l públic, soportarien. No hi ha altre remei que disposar els elements reals, fent que'ls caires y les rufles divisories no's vegin, sota una má de argamasa. Peró, pera que l'obra sigui artística cal que no's vegi tampoc l'argamasa de la convenció; convé que l'edifici que es tota obra escénica sembli sortir de les mans de l'autor com surt de la fundició una figura de bronzo: llisa, modelada, sencera. Quan l'autor pensa un argument; quan qualsevol incident de la seva propria vida o lo que ha pogut veure d'aprop li suggereix una intriga; quan troba l'armadura de quelcom que podría escenificarse, lo primer que hauría de fer, en un cas o en altre, sería treballar isoladament cada un dels materials de que disposa abans d'empendre la construcció, abans d'omplir l'armadura; deuría fer l'estudi de l'estil, del llenguatge, del léxic que pogués donar la sensació más justa de la classe a que pertanyen els individus que s'han de moure en l'obra a fer; hauría de recercar amb rigorós métode analític, les arrels de la psicología dels personatges principals, si recercar les de tots fos una tasca massa llarga; hauría d'assajar les diverses maneres y formes d'expressió possible d'aquella psicología pera decantarse per la más clara y senzilla; y una vegada, treballats els diversos materials, coneguda la materia de que s'ha de fer l'obra, hauría d'esbrimar llavores les relacions entre element y element, éntre un matérial y cada un dels altres y les influencies que han d'existir entre ells. Sols aixi l'obra será sólidament construída.

Es veritat que aixó mateix, aquests efectes, poden assolirse sense la dolorosa rigorositat d'un métode gairebé científic, amb la intuició artística de l'autor, que a vegades resol tots els problemes possibles amb la mateixa inconsciencia que un sonámbul se mou y camina. Peró en el nostre temps s'ha de fugir d'aquesta facilitat d'inspiració, d'aquest manás de l'intuició, y no fiarse d'altres forses que les que actúen per impuls conscient de l'home que vol realisar una obra determinada. S'ha de conéixer el camí per ont se va y per quina raó s'hi avensa. Quan un autor fa dir a un personatge una frase acabada, ha de poguer donarne l'explicació lógica. Quan hi ha un moviment d'escena, un canvi en la voluntat dels personatges, hauría de poguer dir l'autor a quina llei obeeixen: si a una llei de concentració o de dispersió de l'atenció o de la voluntat, per exemple. L'obra d'art no ha d'esser la solució d'un problema, ni es l'art una branca de la ciencia, peró l'obra no pot esser extranya o contraria a les lleis de la ciencia y l'art ha de tancar dintre seu un conflicte que per elles pugui resoldres. L'estética que es, després de tot, una ciencia, ha de dur les seves aigües pels canals de la veritat, y avui aquesta veritat es la que, pera la literatura, ha cercat la psicología en les entranyes vives de l'home. Els vells procediments han caigut pera sempre. Y en aquests moments de transició es quan no ens hem de cansar mai de dir: avui com altir, amb ciencia sola, amb técnica no más, sense altres armes que les del métode, no's fará obra d'art, no's podrá donar vida a la materia morta; peró avui tampoc podrá fersé obra d'art, ni's podrá avensar amb passes fermes y amb conciencia de lo que's fa, sense una técnica y uns métodes, l'origen y el contingut dels quals en la ciencia se troben.

***

Lo dit fins aquí ha de durnos a una conclusió: convé com més aviat millor que a Catalunya hi hagi qui comensi a treballar pera que'l nostre art no sigui solament un conjunt d'aserts y desaserts, de coses insospegades perqué sí y d'altres coses fracassades amb sorpresa del qui les ha fet pensantse que feia una gran cosa; pera que'l nostre teatre comensi a fer camí amb aquella seguretat de l'home que sab pot fer llargues caminades perqué abans ha desenrotllat les seves forses en un exercici metódic y continuat. Ja se n'han fet prous de comedies y comedietes sense altra substancia que d'una imitació a ull de lo que abans han fet altres o de lo que sembla que pot distreure. Ja tenim un repertori prou nombrós d'obres construides a la vella manera, en les que no hi han altres peripecies que les d'una petita intriga acabada en casori. No es això la condemnació del genre: quan se fan es perqué no podía fersé res más; per les necessitats d'allavores ja n'hi havía prou. Fins podríem mostrarme un repertori d'obres deliciosament construides, amb senizilles y pures belleses d'estil ben catalanes, ben expressives de la nostra esperitualitat. Són els aceris, les que sortiren blanques, d'entremitg del munt considerable de les que sortiren negres y s'anegaren en l'oblit. Peró avui dia ja s'ha de fer altra cosa. Si Shakespeare hagués nascut fa quaranta anys li exigiríem una correcció que en el seu sigle no era essencial.

***

L'Anton Muntanyola, per esser jove, per mostrar una mena d'inquietut, un desig de trobar un camí a l'activitat que li bull en el pensament, es dels qui hauría de pensar llargament, reposadament, sobre la manera de introduir en el nostre teatre aquesta corrent d'energia renovadora que ha de durlo endavant. Per aixó es més de doldre que's llensi a la facilitat dels vells mollos com si hagués perdut, per un moment, l'esperansa de tot altre camí. «L'esbojarrada» no senyala pas un avens. Segons l'autor es comedia de costums, y de costums barcelonines. Dificultosament s'hi trobaría ánima barcelonina en aquests quatre actes, si no es pas lo que tenen de secundari, d'anecdótic.

En una colonia estiuenca — som en el primer acte de l'obra, — donya Isabel, donya Eularia, donya Montserrat, la senyoreta Margarida, la senyoreta Beatriu, don Joan... tenen conversa, y, com es natural, aviat cauen en pecat de mormoració: que si la Mari no té ni gota de seny, que si la Mari no hauría de fer lo que fa, que si sembla que vulgui fersé amb el senyor Martí, el milionari. Aquesta Mari es la protagonista, es l'esbojarrada. La Mari ho du tot en renou; ella ho disposa tot, fa projectes, organisa festes, com si la colonia fos ella. El senyor Martí, que ja no es jove, sembla encantat de lo que fa la Mari. Un cosí, en Lluis, arriba. Fa molt temps que no havía vist a la seva cosina y li recorda que per escrit li ha demanat continuar les relacions que de jovenets comensaren. La Mari sembla que no s'ho prengui en serio. Peró no es una esbojarrada, sinó que pels seus dintres es seriosa, decidida, práctica.

En els actes segon y tercer mostra cóm ella sola sab trobar la manera de salvar de la ruina a sa mare y a son germá petit, quan mor el seu pare deixant en situació crítica a la societat mercantil que dirigía. Ella's posa al davant del negoci. Creguda de que'l senyor Martí está apassionat per ella, li demana el capital necessari per continuar, y per altra banda, nomena enginyer de la casa an en Lluis, per tenirlo aprop, tot esperant que la societat arribi a una situació segura. Un secretari tret de la casa provoca el conflicte, volguent fer obrir els ulls an en Lluis. Y aquest, veient un lladre del seu amor en el senyor Martí, li llensa a la cara paraules de despit y d'odi. Ha d'haverhi un duel entre ells dos. La Mari compren aleshores el mal que ha vingut de son engany. En el darrer acte, mentres se dona un ball a casa seva, ella, amb l'inquietut en el cor, cerca la manera d'impedir el duel. Crida al senyor Martí per convéncel de que no s'ha de batre per una qüestió de paraules dites en un moment d'exaltació. Fins ara, el senyor Martí tenía tot l'aire d'un enamorat. Y ara descobreix que ell ha representat una comedia, que havía, desde'l comensament, endavinat l'engany. La Mari resta tota avergonyida y confosa. Lo del duel s'ho ha pres com el medi de ferli confessar l'engany. El conflicte queda resolt. Peró, abans de sortir el teló, el senyor Martí fa saber que marxará molt lluny, bon aviat. Y torna el dubte: ha dit la veritat al confessar a la Mari que de temps havía endavinat que ella y en Lluis s'estimaven? Es l'enigma.

ALEXANDRE PLANA

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Avui, dilluns, no hi ha funció. Demà, dimars, tercera representació de **AIDA** gran exit de tota la companyia. En ensaig **MEFISTOFELE** Se despatxa a comptaduría.

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATOGRAF

Avui, dilluns, sessions completes de quatre a set tarde y de nou a dotze nit, 20 películes, 20, de rigurosa estrena, figurant, entre elles, les de més éxit:

UN TIO CON MUCHA SUERTE
JUEGO PELIGROSO
RESCATE (1.000 metres, Cines)

PREUS ECONÓMICS

Palcs sense entrada, 1 pesseta: butaca de preferencia, 0'50; entrada a platea, 0'25; primer pis, 0'15; segón pis, 0'10.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui, dilluns, a un quart de dèu.—Represa de «La vida íntima» (2 actes, germans Quintero) y la nova comedia de gran èxit, «El medio ambiente».

Divendres ESTRENA Divendres
La divina Providencia
(Panachot gendarme)

Teatre Tívoli

Avui, dilluns, a un quart de sis, tarde. Butaques 0'70 ptes, entrada, 0'22 ptes. —Vermouth super.—Primer: «El príncipe Casto» grans ovacions. Segon: Exit enorme:

El fresco de Goya

Rialles sense parar. Nit, a un quart de deu.—Butaques, 2 ptes., entrada, 0'52 cénts.—Primer: Exit enorme, «El fresco de Goya». Riallades continues. Segon (2 actes):

La gallina de los huevos de oro

Exit grandiós. Presentació sens igual en decorat, vestuari y atrès.—Tots els dies «La gallina de los huevos de oro».

Teatre Novetats

GRAN COMPANYIA DRAMÁTICA

VILLAGOMEZ

Avui, dilluns, tarde, a les quatre. Quinta funció de l'abonament especial de gran moda a dilluns y divendres aristocràtics. Represa de la comedia en quatre actes, adaptació espanyola de Ricard Blasco,

La Castellana

Dimars y dimecres, tarde, darreres irrimisiblement representacions en matiné del éxit major de la temporada,

JIMMY SAMSON

Teatre de Catalunya
(ELDORADO)

Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans

Avui, dilluns, a les nou. La tragicomedia en un acte, «La forastera», y quarta representació de la extraordinariament aplaudida comedia barcelonina en quatre actes,

LA ESBOJARRADA

original de Antoni Muntañola.—Demà, dimars,

Funció popular a meitat de preu, en compliment del compromís del Sindicat d'autors amb l'Excelentissim Ajuntament, representantse les dues obres noves
La Forastera y ***La Esbojarrada***

Dissabte proxim: Estrena de la comedia en tres actes de Santiago Rusiñol, «El despatriat».

GRAN TEATRE ESPANYOL.—Grandiós éxit de la companyia italiana d'opereta «Città di Firenze» dirigida per Dante Forconi. Avuy, dilluns, a dos quarts de déu.—La célebre partitura del mestre Lehar.

Viuda alegre

Demà, gran funció.

Teatre Novetats

Tournée per tres úniques representacions de la companyia del Théâtre de la Porte Saint Martín, de París, amb el concurs de l'eminent primer actor francès

M. CHARLES LE BARGY

y el de la distingidíssima primera actriu

MLLE. ANDRÉE MERY

Avui, dilluns, a un quart de déu. Primera d'abonament

Le marquis de Friola

Dimars: Segona d'abonament, «Cyrano de Bergerac». Dimecres, tercera y última «Après moi». Se despatxa a comptaduría.

TEATRE CÒMIC.—Gran companyía dirigida per Ricard Güell y Julià Vivas, de la que formen part Pilar Martí, Angelina Villar y Pep Viñas.—Avui, dilluns, tarde, a dos quarts de cinc. Matiné a petició del públic, especial, 35 cèntims. L'opereta en tres actes,

LA MUJER MODERNA

únic èxit mondial. Nit, a un quart de dèu. Gran funció. Primer: «El chiquillo» Segon: «La balsa de aceite». Tercer:

La mujer moderna *25.ª* **La mujer moderna**

qual exit indiscutible va en aument per sa gràcios llibre. sa hermosa partitura y sa interpretació incomparable, «La mujer moderna» demostra que a Barcelona s'asisteix als espectacles de veritable importancia. Demà, dimars, «El viaje de la Vida» per Pilar Martí. En preparació «El relajo amarillo». Se despatxa a comptaduría.

LA RABASSADA
Hotel-Restaurant

amb calefacció a vapor
Obert día y nit.—Gabinets particulars.
Cuina de primera. — Servei a la Carta y
Coberts desde 5 pessetes

Cinematógrafs

Ideal Cine

Corts, 605 y 607, entre Passeig de Gracia y Rambla de Catalunya.

Tarde, de sis a vuit, tercera d'abonament a benefici de les
ESCOLES DEL POBLE SEC
NIT.—Preus corrents. Precioses estrenes, entre elles, LN ENFERMERA (Edison)
«Un escàndalo en Villalbarda del duque».
(Gaumont 700 metres)
y l'hermosa comedia de la mateixa casa
EL CASAMIENTO DE SUZIE
400 metres

GRAN SALÓ CINE DORÉ

Avui, dilluns, programa de pelicules hermosissim y grans atraccions, entre elles el colossal duetto

Los Florentias

número únic a Barcelona
Próxims debuts,

La Torrerica
Paquita Escribano
La Sikosa
La Estrella de Andalucía

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GIMJOL, 3

Tarde. a les 5. Nit, a les 11
LA TORRERICA
exitàs fenomenal
Nit: La revue ***L'amour guerit tout***
Gran èxit de LAS GIRALDINAS aplaudidíssima parella de ball.

Gran Edén Concert

Asalto, 12 Telefon, 2461

Music-hall parisien.—Centre aristocratic.—Entrada lliure.

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Totes les tardes, a les tres: Gran troupe de Varietés.
Totes les nits, a les deu **La 2ème. Revue de l'Alcazar**
(Grandiós éxit)

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaisse. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

20 d'abril de 1912

Moviment de Borsa

En general s'ha vist avui poc animada la contractació de valors. Fòra dels Alacants totes les demés accions han tingut lleugera reculada.

A París tanca l'Exterior espanyol a 94'75; els Nords a 463; els Alacants a 457; els Andalusos a 313, y els Plates a 447.

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Paper
Londres, 90 dies vista	.....	28'67	.....
— xec	.....	.....	27'07
París, xec	.....	.....	7'20
Madrid y plasses banca, a 8 d/v.	.....	0'30	.....

Efectes públics espanyols

	Oper.	Diner	Paper
Deute Inter. fl de mes (juliol).	84'75	84'75	84'775
— — fl pròxim	.....	.....	.....
— — comp., serie A	86'45	.....	.....
— — — — B	85'45	.....	.....
— — — — C	85'40	.....	.....
— — — — D	85'00	.....	.....
— — — — E	.....	.....	.....
— — — — F	.....	.....	.....
— — — — G. H.	87'25	.....	.....
— Amort. fl mes (15 maig).	.....	.....	.....
— — comp., serie A	102'00	.....	.....
— — — — B	101'85	.....	.....
— — — — C	.....	.....	.....
— — — — D	101'80	.....	.....
— — — — E	101'70	.....	.....
— — — — F	.....	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— Amort. fl de mes (juliol).	.....	.....	.....
— — comp., serie A	94'20	.....	.....
— — — — B	94'20	.....	.....
— — — — C	94'20	.....	.....
— — — — D	84'10	.....	.....
— — — — E	94'20	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
Títuls Deute Mun., 1903-4-5	95'50	.....	.....
— — — 1906	94'95	94'85	95'00
— — — 1907	.....	94'85	95'00
— — Reforma 1903	.....	94'85	95'15
— — Maig 1899 Ensxe.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Ensxe.	.....	.....	.....
— — Mun. de Sarrià	.....	99'00	99'50
Empréstit Diputació Prov.	101'75	101'50	102'00
Port de Melilla y Xa arines	.....	106'00	106'50

Obligacions comptat

	Oper	Diner	Paper
Nord d'Esp., prior. Barcelona.	83'15	83'00	83'25
— Lleida, Reus, Tar.	.....	78'50	79'00
— Villalba a Segovia.	.....	95'65	96'85
— esp. Alm. Val. Tar.	96'75	96'50	96'75
— Osca a Fr.ª, alt. Rn.	95'05	95'85	95'85
Mines Sant Joan Abadeses	.....	82'25	82'75
Tarragona a Barc. y Fransa	58'35	58'25	58'50
Madrid, Saragg. Alic., serie A	.....	104'25	104'75
— — — B	.....	102'00	102'25
— — — C	97'35	97'35	97'50
— — — D	.....	95'35	95'65
Madrid a Barcelona, directes	.....	.....	.....
— — Reus a Roda	.....	56'35	56'65
Alm. Val. y Tarrag., no adher.	.....	62'00	62'50
— — adherides	78'00	78'00	78'15
Mad. Zam. Or. Vigo, em. 1880	49'65	49'50	50'00
— — — 1883	.....	49'50	50'00
— — serie G y H	.....	79'00	79'50
Asturias, Gal. y León, 1.ª serie	.....	.....	.....
— — 2.ª hipo	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Cáceres, Port., serie 1.ª	.....	104'75	105'25
— — — 2.ª	.....	.....	.....
— — — 3.ª	.....	96'25	96'75
— tots els cent. impars	.....	.....	.....
Basc-Asturià, 1.ª hipoteca	.....	.....	.....
— 2.ª —	.....	104'75	105'25
Cariñena a Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	.....	94'00	94'50
Companyia General Tramvies	.....	97'00	97'50
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext.	.....	98'00	96'50
— Barc. Elec. (juliol)	.....	101'00	101'50
— — (octubre)	.....	92'50	93'00
Companyia Transatlàntica	.....	93'25	93'50
Canal d'Urgell	82'75	82'50	83'00
Soc. Gen. Aigües Barc. (juliol)	.....	78'25	78'75
— — — (abril)	.....	92'00	92'50
Comp. Gen. Tab. de Filipines	.....	101'00	101'50
General Sucrera d'Espanya	.....	.....	.....
Comp. Asfalts Asland	.....	.....	.....
— — preferents	.....	95'50	96'00
Port de Barcelona, emp. 1905	.....	.....	.....
— — — 1908	104'75	.....	.....
— — Circul. 1909	104'75	.....	.....
— — — 1910	105'75	.....	.....
— — — 1911	105'75	.....	.....
— — — 1912	105'75	.....	.....
Port de Tarragona	.....	102'50	103'00
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre	.....	93'00	93'50
Foment Obres y Construc	.....	99'00	99'50
Comp. Cotxes y Automóbils	.....	99'50	100'00
Siemens Schuckert, Ind. Elec.	.....	99'25	99'75
Societat Valenciana Elec	.....	102'00	102'50
Navegació y Industria	.....	91'50	92'00
Societat Carbons de Berga	.....	96'75	97'25

Accions fi de mes

	Oper.	Cada acció ptes.	
B.C. Nord d'Espanya	486'25	496'00	496'25
— Madrid a Sarag y Alac.	488'00	437'25	437'50

	QUEDA		
	Oper.	Diner	Paper
Banc Hispano Colonial	.....	.....	.....
— Prestams y Descomptes	.....	.....	.....
Catalana General de Crédit	.....	.....	.....
Societat de Crédit Mercantil	.....	.....	.....
F.C. Med. a Zam. y Or. a Vigo	24'10	24'00	24'05
Comp. Reial Canalisació Ebre	.....	39'50	40'00
Ferrocarrils Andalusos	.....	.....	.....

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ, *Rambla del Mitj, 22.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior. fl de mes	84'85	84'82
Alacants, fdem	97'40	97'40
Nords, fdem	99'40	99'35
Orenses, fdem	24'15	24'15
Colonials, fdem	.....	.....
Andalusos, fdem	.....	86'85
Cotons	N/D.	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior, fl de mes	84'77	84'77
Alacants, fdem	97'55	97'70
Nords, fdem	99'15	99'25
Orenses, fdem	....	24'00
Colonials, fdem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	N/D.	.....

Canvis de moneda

Alfons	6'70 p. 100	
Isabel	9'70	—
Unses	6'80	—
Or de quatre durus	6'30	—
Or de un y dos durus	4'70	—
Dollars	9'70	—
Lliures esterlines	26'75	ptes.
Francs	6'80	p. 100
Marcs	131'25	—

Plassa de Barcelona

VINS

Informació de la casa ARNÓ, MARISTANY Y C.ª

El mercat segueix en plena espectativa sense majors tranzaccions, comprant al comers al día y amb molta prudencia pera cobrir les més precises necessitats y no volent vendre el culliter si no li paguen lo que ell vol. Hi ha, doncs, molta retenció per part de compradors y venedors, y solament entre revenedors s'opera quelcom, essent els únics que faciliten un xic els preus.

Les regions valencianes s'han remullat, però segueixen seques les d'Alacant, ont els planys són justificats. Per això la fermesa y alsa se produeix allí amb més intensitat que en lloc.

A Italia han afluxat les classes primes y perilloses: mes a l'estiu les superiors en graduació y especialment les molt plenes de color y calitat se mantenen a gran alsaria.

Cal sumar als perjudicis dels freds de primers del corrent, els ocasionats per les glassades del 14 y 15, havent ara sofert ademés els departaments francesos del Bordalès y de l'Herault y de Constantina y Alger a l'Africa.

Prou se diu que en aqueixa colonia les perdues poden arribar a un milió d'hectòlitres, més es molt exposat a exageracions volguer fer números ara, y les apreciacions fetes tot seguit, després del mal podrien esser tendencioses.

Lo més inquietant es lo variable del temps y la freqüencia de baixes temperatures.

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa, 61.*

HAVRE, 20 *d'abril*

Café (good average)	Obre	Tanca
Maig	85'75	86'00
Juliol	85'25	85'50
Setembre	85'25	86'50
Desembre	84'75	85'00
Mars	84'25	84'50

Sostingut.

Nova-York, 20 *d'abril*		
Café (Tipa núm. 7)	Obre	Tanca
Maig	.....	13'09
Juliol	.....	13'07
Setembre	.....	14'06
Desembre	.....	13'98
Sostingut.		

París, 20 *d'abril*		
Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Abril	47'59	.....
Juliol-Agost	47'87	.....
4 Octubre	38'75	.....
Fluix.		

Hamburg, 20 *d'abril*		
Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Abril	13'50	.....
Maig	14'05	.....
Agost	14'42	.....
Octubre-Desembre	11'37	.....

Londres, 20 *d'abril*		
Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Agost	13/10 1/2	.....
Octubre-Desembre	11/10 3/4	.....

LLANA

Havre, 20 *d'abril*		
Buenos Aires	Obre	Tanca
Setembre	170'00	.....
Desembre	169'00	.....
Sostingut.		

PEBRE

Havre, 20 *d'abril*		
Tellicherry	Obre	Tanca
Maig	62'00	.....
Juliol	63'00	.....
Setembre	63'75	.....
Desembre	64'50	.....
Mars	65'25	.....
Calma.		

BLAT

París	
4 de maig	29'10
Fluix.	

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. RAGÉS.

Dia 20 d'abril

Els 100 kilos, fóra consumi

Andalús, nou	de 91'50 a 101'00	pessetes
Tortosa	de 120'00 a 135'00	—
Borges	de 125'00 a 132'00	—
Baix Aragó	de 139'00 a 145'00	—

Mercat en tendencia a l'alsa.

Estació del Bogatell: Existencia .... 27 vagons
— — Arribades .... 15 —

OLIS REFINATS

En caixes de 6 bidons de 4 litres

Regàs, extravergo	7'50	pessetes cada u
— superfi	6'50	— —
La Trompeta	5'50	— —

BESTIAR

Dia 16 abril

Moltons extremenys	—	1'75
Ovelles —	—	1'00
Corders —	—	1'75

Existencies escasses. Preus ferms.

COTONS

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilogrems.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas	187 a 189	182 a 184	179 a 181
Altres ports	... a ...	180 a 182	177 a 179
	Fully mid	Middling	Lowmid
N.-Orl.-Texas	175 a 177	172 a 173	164 a 166
Altres ports	173 a 175	170 a 171	162 a 164

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 1 i 3.*

Dia 18 d'abril

Preus per 100 kilograms franc enviu y estació a Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 àzoe	31'00
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	....
— — pols — 10 —	....
— amònic 25/26 àzoe	43'50
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/52 per 100 potassa pura	26'00
Sulfat potassa 90/96 equivalent a 48/52 per 100 potassa pura	30'00
Superfosfat cals mineral 15/18 per 100 àcid fosfòric soluble	7'25
Superfosfa cals mineral 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble	8'40
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	9'25
Superfosfat cal òssos 12/15 per 100	11'00
Escories Thomas 15/16 per 100 àcid fos òric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 99/100 puresa	72'00
Sofre en sacs de 40 kilos; el sac	8'25
— — —20 — —	4'30
— flor en sacs de 50 kilos; el sac	11'00

Societat Catalana d'Edicions

Quota mínima semestral, CINC PESSETES
Tres llibres cada semestre

Volums del segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall *Espanya tal com es, Contestació a Núñez de Arce, y L'immoralitat a Espanya.*

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana.*

III. LA VIDA Y LA MORT DEN JORDI FRAGINALS, novela den *J. Pous y Pagès.*

Volums del primer semestre de 1912

I. ESTUDIS DE LITERATURA CATALANA, per *Manuel de Montoliu,*

II. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili,* amb un pròleg den *Pere Corominas.*

Ih. L'ORIGEN DEL CONEIXEMENT, pel *Dr. Ramón Turró.*

Seguiran obres de *Joaquim Ruyra, Josep Carner, Lluis de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Josep Maria Tallada, Romà Jori,* etc. Els volums estaran elegantment impresos y constaran de **200 a 400 planes.**

A les oficines d'EL POBLE CATALA se faciliten fulles de suscripció

Artritisme
Dolors
Reumatisme
Gota
Pertorbacions de la Circulació

CURACIÓ RADICAL

PEL

Depuratiu Richelet

PURIFICADOR REGENERADOR DE LA SANG

EN VENDA:

Totes les Farmacies y Droguerios

Dipositari general pera tota Espanya:
Don Francisco LOYARTE
Sant Ignaci Loiola, 9. — SAN SEBASTIAN
— Laboratori: L. RICHELET, a SEDAN (Fransa) —

A PLASSOS
Mobles, Silleries, Llàmpares, etc.
— Carrer de Sant Pau, 54 —

RECADER de Barcelona, Saragossa y Madrid. Doctor Dou, 11.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors, desde'l 3 per 100 anyal, en lloures, propietaris, industrials y comerciants desde'l 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

MOBLES DE JORBA
Exposició de totes classes en un grandiós magatzem y tallers
HOSPITAL, 101

✝

ESQUELES MORTUORIES

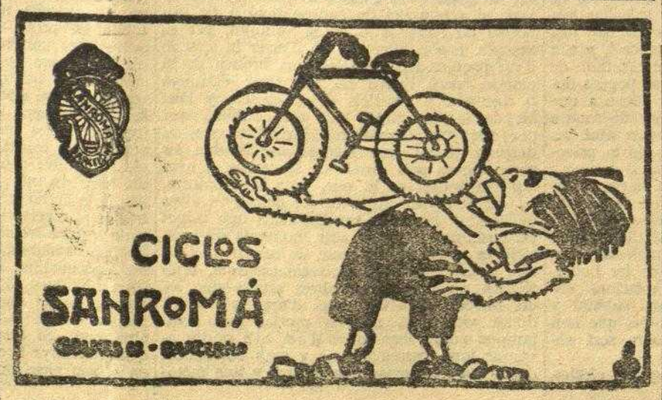
SEN'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

ES INDISPENSABLE
CONÉIXER
DIVERSOS IDIOMES

El comers y l'automòbil, aquestes dues forses civilitzadores, han enderrocat les barreres que fins avui havien separat els pobles. Abans n'hi havía prou amb el coneixement d'una sola llengua. Avui els pobles tenen necessitat de compendres pera relacionarse. L'home o la dòna de nostres temps que no posseeixen més que un idioma se troben aillats; han de contentarse amb viure en un cercle restringit, sense experimentar aquest sentiment de solidaritat y sense tenir aquesta comunió d'idees amb els altres pobles, que li proporcionaría el coneixement de son idioma.

Probablement vostè desitja saber còm pot adquirir el coneixement d una llengua extrangera sense molestia y sense grans despeses. Nostre follet l'informarà de tot. Demànil. Enviu gratis. Llissó de prova gratuita.

The Berlitz School of Languages
Pelai. 58, Barcelona
325 sucursals y 1,800 professors en el món enter

Perllongació de l'existencia

RETRASSAR LA VELLESA Y LA MORT: VISTA-RICA

Demani vostè el notable llibret «HABLA EL MAESTRO», y gosará de bona salut, sense metges ni medicaments y el malalt se veu aviat lliure de la malaltia, indisposició o dolencia. D'aquest notable estudi eminentment práctic queda un reduit nombre d'exemplars que's entregaran gratis als primers solicitants.— *Providencia,* 61, «LA SALUD», Barcelona.

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70, entresol, primer

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas
RELOJ **ORIÓN** AFINACIÓN CRONOMÉTRICA
VENDESE EN LAS RELOJERIAS

HERNIATS D AMBDOS SEXES

Vostre mal, sense operació cruenta, pot avui curarse radicalment?

El membret diu: «REAL ACADEMIA DE MEDICINA Y CIRUGÍA»
«En la sesión celebrada en el día de hoy por esta Real Academia de Medicina se ha dado »cuenta de la comunicación de V. y presentada la vitrina que contiene los aparatos para al »taxis (*reducción*) y curación de las hernias, que ha tenido á bien dirigir á esta Corporación, »y tengo la satisfacción de participarle que dichos aparatos constituyen lo más perfeccionado »y útil hasta el día conocido para la curación de las hernias (1), lo cual demuestra en su autor »un concienzudo estudio de las condiciones individuales del paciente, tanto anatómicas como »mecánicas y de resistencia para poder graduar convenientemente cada aparato. Lo que me »complazco en comunicar á V. para su satisfacción y efectos consiguientes. — Dios guarde á »V. muchos años. — Murcia, 16 febrero 1912. — El presidente, Francisco Medina. — S. D. PE»DRO RAMON, ortopédico-especialista, BARCELONA: Despacho, CARMEN, 38, PISO 1.º»

(1) Enténguiho bé el llegidor **y no ho olvidi:** *Lo más perfeccionat y útil fins el día, consagut pera la curació de las hernias.* Consultes y opuscles, **en aquest Despaig: referencies tots els matges de significació.**

FORA PÈL MOIXÍ

Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cós, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es útilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos; pera que aixi puguin destruirlo. UN POT, 2'50 ptes. — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro mutu o segells de correu.

Farmacia Borrell
COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52 - BARCELONA